

TVIRTINU:

Muitinės departamento prie Lietuvos
Respublikos finansų ministerijos
generalinio direktoriaus pavaduotoja
Zaneta Rudaitienė
(Vardas pavardė)

(Parašas)

2025 m.....d.

**IŠMANIOSIOS MUITINĖS DEKLARACIJŲ APDOROJIMO SISTEMOS ATNAUJINIMO
(CENTRALIZUOTAS ĮFORMINIMAS IMPORTO ATVEJU, II ETAPAS) IR MUITINĖS
DEKLARACIJŲ APDOROJIMO SISTEMOS PRIEŽIŪROS IR PALAIKYMO PASLAUGŲ
TECHNINĖ SPECIFIKACIJA**

1. ĮVADINĖ INFORMACIJA

1.1. Perkančioji organizacija

Perkančioji organizacija – Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas), A. Jakšto g. 1, LT-01105 Vilnius, Lietuva.

Perkančioji organizacija numato įsigyti Išmaniosios muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos (toliau – iMDAS) atnaujinimo centralizuoto įforminimo importo atveju, II etapo ir Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos (toliau – MDAS) priežiūros ir palaikymo paslaugas. Šios paslaugos bus teikiamos Muitinės departamente ir Muitinės informacinių sistemų centre, Vytenio g. 7, LT-03113 Vilnius, Lietuva.

Lietuvos Respublikos muitinės struktūrą sudaro: Muitinės departamentas, 3 teritorinės muitinės (kartu su joms priklausančiais muitinės postais), Muitinės kriminalinė tarnyba, Muitinės informacinių sistemų centras, Muitinės mokymo centras ir Muitinės laboratorija.

1.2. Techninėje specifikacijoje naudojami terminai, trumpiniai ir jų aprašymai

1 lentelė. Terminai ir trumpiniai

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
AEO	Įgaliotasis ekonominės veiklos vykdytojas
AES	Automatizuota eksporto sistema (<i>Automated Export System</i>)
AFIS	Kovos su sukčiavimu informacinė sistema (<i>Anti Fraud information System</i>)
AGREX	Eksporto licencija AGREX
AGRIM	Importo licencija AGRIM
AIS (EMCS)	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Akcizų informacinė sistema
BAP	Bendro naudotojų valdymo portalas, skirtas asmenims suteikti prieigą prie Lietuvos Respublikos muitinės ir Europos Komisijos teikiamų elektroninių paslaugų, Integruotos MIS posistemis
CCI	Trans-europinė centralizuoto muitinio įforminimo sistema importui (<i>EU Centralised Clearance for Import</i>)
CS/MIS2	EK valdoma Centrinė elektroninių paslaugų valdymo informacinė sistema (<i>Central Services Management Information System 2</i>)
DB	Duomenų bazė
DBVS	Duomenų bazių valdymo sistema

DG TAXUD

Europos Komisijos Mokesčių ir muitų sąjungos generalinis direktoratas
(The Directorate General Taxation and Customs Union)

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
DMZ	Sąvoka, apibūdinanti serverį, kompiuterį (arba keletą jų), įterptą tarp organizacijos vidinio tinklo ir viešojo (išorinio) tinklo. DMZ neleidžia „svetimam“ išorės vartotojui pasiekti duomenų, esančių organizacijos tarnybinėje stotyje, bet palieka galimybę įprastu būdu naudotis viešosiomis paslaugomis (<i>Demilitarized zone</i>)
DDNA	Europos Komisijos projektinių dokumentų visuma (<i>Design Documentation for National Applications</i>). DDNA yra dokumentas, kuriame aprašomi nacionalinių muitinės taikomųjų programų projektavimo reikalavimai
ECS	Eksporto kontrolės sistema (<i>Export Control System</i>)
EDIFACT	Elektroninių dokumentų apsikeitimo standartas (<i>Electronic Data Interchange for Administration Commerce and Transport</i>)
EK	Europos Komisija
Elektroninės paslaugos gavėjas	Asmuo arba jo įgaliotas atstovas, Lietuvos Respublikoje vykdamas muitų teisės aktais reglamentuojamą veiklą ir turintis teisę jungtis prie Integruotos MIS posistemių, teikiančių elektronines muitinės paslaugas
EDS, MRS	Elektroninių dokumentų ir pranešimų saugykla (<i>Repository</i>), Integruotos MIS valdymo ir infrastruktūros posistemio komponentas
ELS	Paskirstytas paieškos ir analizės variklis, vienas iš <i>Elastic Stack</i> įrankių rinkinio komponentų, leidžiantis saugoti, ieškoti ir analizuoti duomenis dideliu greičiu ir mastu
EM-VARTAI	Organizacijos elektroninių ir žiniatinklio paslaugų (<i>webservices</i>) magistralės (ESB) modulis, skirtas išorinių sistemų komunikacijai su muitinės posistemiais
EMCS	Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo kontrolės sistema (<i>Excise Movement Control System</i>)
EORI kodas	Ekonominės veiklos vykdytojo registravimo ir identifikavimo kodas – Sąjungos muitų teritorijoje unikalus identifikavimo kodas, kurį muitinė suteikia ekonominės veiklos vykdytojui ar kitam asmeniui, įregistruodama jį muitinės reikmėms
EOS	Ekonominės veiklos vykdytojų sistema (<i>Economic Operators System</i>)
ES	Europos Sąjunga
ESB	Lietuvos Respublikos muitinės organizacijos elektroninių ir žiniatinklio paslaugų (<i>webservices</i>) magistralė (<i>Enterprise Service Bus</i>)
FSS	Funkcinė sistemos specifikacija (atskira kiekvienai Europos Komisijos sistemai) (<i>Functional System Specification</i>)
GVS	Garantijų valdymo informacinė sistema, Integruotos MIS posistemis
H6 duomenų rinkinys, LVC	Paštu atsiunčiamų prekių importo muitinės deklaracija
H7 duomenų rinkinys, LVC	Mažos vertės ir smulkių prekių siuntų importo muitinės deklaracija
ICS P1, ICS1	EK valdoma Importo kontrolės sistemos 1 fazė (<i>Import Control System P1</i>)
ICS2 R1	Patobulintos EK valdomos Importo kontrolės sistemos ICS antrosios fazės pirmoji versija (<i>Import Control System 2 Release 1</i>)
IEAIS	Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio ministerijos administruojama Importo bei eksporto licencijų, importo kvotų ir eksporto kompensacijų administravimo informacinė sistema
ieCA	EK valdoma programinė įranga, skirta elektroninių pranešimų duomenų konvertavimui (<i>Information Exchange Conversion Application</i>)

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
iConvert	Programinė įranga, skirta ECS ir NCTS P4 (<i>New Computerised Transit System Phase 4</i>) Bendrosios srities (<i>Common Domain</i>) elektroninių pranešimų konvertavimui iš EDIFACT į XML formatą ir atvirkščiai
Integruota MIS	Integruota muitinės informacinė sistema
IOSS	Europos Komisijos <i>Import One-Stop Shop</i> sistema
IS	Informacinė sistema
ITIS_EU	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos PVM informacijos mainams tarp Europos Sąjungos valstybių skirta informacinė sistema, susidedanti iš programinių modulių: PVM mokėtojų registravimas, PVM deklaravimas, ITIS administravimas ir ITIS PVM grąžinimas
ITPC	Muitinės informacinių technologijų paslaugų centras
ITPC sistema	ITPC naudojama informacinių technologijų paslaugų teikimo ir valdymo sistema, realizuota programinės įrangos <i>Marval Service Management</i> priemonėmis
KIBANA	Vizualizacijos įrankis, vienas iš Elastic Stack įrankių rinkinio komponentų, leidžiantis kurti grafikus ir ataskaitas iš Elastic Search duomenų
KOMANDORAS	Tikrinimų valdymo sistema, Integruotos MIS posistemis
LDAP	Supaprastintos kreipties į katalogus protokolas, skirtas prieiti prie katalogų paslaugų (<i>Lightweight Directory Access Protocol</i>)
LITAR	Lietuvos Respublikos integruoto tarifo sistema, Integruotos MIS posistemis
L&B	Prekių pateikimo muitinės kontrolei sistemos Susiejimo ir prekių kiekio balansavimo paslauga (<i>Linking and Balancing</i>), PPMKS komponentas
LM, muitinė	Lietuvos Respublikos muitinė
LMDS	Lietuvos Respublikos muitinės duomenų saugykla, Integruotos MIS posistemis
LR	Lietuvos Respublika
MAKIS	Mokesčių apskaitos ir kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
iMAPS, MAPS	Mokesčių apskaičiavimo ir patikros sistema, Integruotos MIS posistemis
MASP	DG TADUX Daugiametis elektroninės muitinės darbo planas (<i>Electronic Customs Multi-Annual Strategic Plan for Customs</i>) su visais jo pakeitimais.
MDAS	Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistema, Integruotos MIS posistemis Šios techninės specifikacijos tekste sąvoka MDAS yra naudojama, kai norima apjungti s-MDAS ir iMDAS
s-MDAS	Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo sistema (<i>legacy MDAS</i>)
iMDAS	Išmanioji muitinės deklaracijų apdorojimo sistema, apdorojanti importo, eksporto (reeksporto), laikinojo saugojimo, TAX FREE deklaracijas, pranešimus apie reeksportą, eksporto manifestus ir asmenų deklaracijas (keleivio, grynujų pinigų, grynujų pinigų atskleidimo ir žodines deklaracijas)
MIS	Muitinės informacinė sistema
MISC	Muitinės informacinių sistemų centras
MLS	Muitinės leidimų sistema, Integruotos MIS posistemis
MPR	Muitinės prievolinkų registras
MS ActiveDirectory	Kompiuterių naudotojų autentiškumo nustatymo sistema (<i>Microsoft Active Directory</i>)

Terminas / Trumpinys	Aprašymas
MSVS (CDMS, CDS)	EK valdoma programinė įranga, skirta muitinės formalumams, susijusiems su Sąjungos muitinės kodekso Muitinės sprendimų sistemos proceso vykdymu
Muitinės departamentas, MD	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
NOVIS	Normatyvinės informacijos valdymo sistema, Integruotos MIS posistemis
NTKS	Nacionalinė tranzito kontrolės sistema, Integruotos MIS posistemis
OLAF	EK Europos kovos su sukčiavimu tarnyba
PPMKS	Prekių pateikimo muitinės kontrolei sistema, Integruotos MIS posistemis
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
REX	Europos registruotųjų eksportuotojų sistema
RFC	DG TAXUD administruojamas žinomų klaidų sąrašas (<i>Request for change</i>)
RIKS, RIKS-N	Rizikos įvertinimo ir kontrolės sistema, Deklaracijų rizikos vertinimo posistemis, Integruotos MIS posistemis
RPI	Lietuvos Respublikos rinkos priežiūros institucija išduodanti atitinkamą sertifikatą (leidimą), kurio duomenys tikrinami SW-CERTEX
SOA	Į paslaugas orientuota architektūra (<i>Service Oriented Architecture</i>)
SSO	Vieningo prisijungimo funkcionalumas Vieningas tiesioginis naudotojų prisijungimas (<i>Single Sign-On</i>)
SW-CERTEX	EK administruojama muitinei skirta ES Vieno langelio informacinė sistema, skirta leidimų ir sertifikatų kontrolei (<i>Certificates Exchange System</i>)
TARES	Tarifinio reguliavimo srities sistemų grupė: iMAPS, MAPS ir TKS
TARIC	Europos Komisijos administruojama Europos Sąjungos integruoto tarifo sistema
TAX-FREE deklaracija, TF	Užsienio keleivio Lietuvos Respublikoje įsigytų prekių deklaravimo forma PVM grąžinimui
TKS	Tarifinių kvotų sistema, Integruotos MIS posistemis
TLS	<i>TransportLayerSecurity</i> – kriptografinis protokolas, skirti saugiai keistis internetu perduodamais duomenimis
VIÉS	Europos Komisijos Pridėtinės vertės mokesčio informacijos mainų sistema
VITC	Valstybės informacinių technologijų centras
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
VLS	Vieno langelio sistema, Integruotos MIS posistemis
VSSA	Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra
ŽŪA	Žemės ūkio agentūra prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
XML	Išplėstinė aprašų žymų kalba (<i>eXtensibleMarkupLanguage</i>)

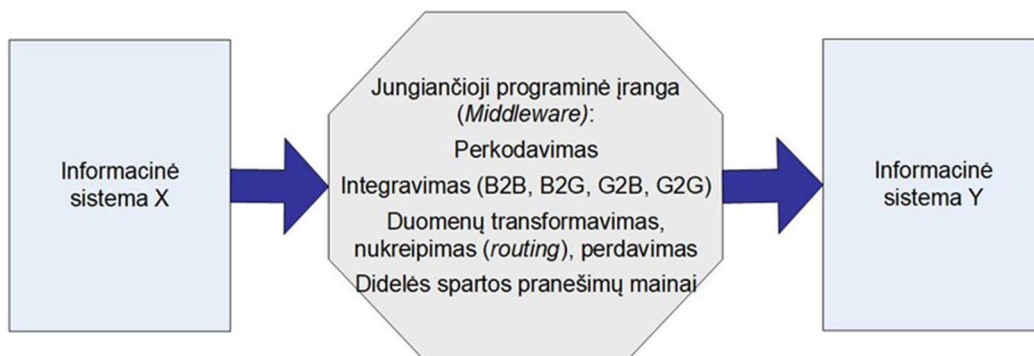
1.3. Esamos padėties aprašymas

1.3.1. Muitinės informacinė sistema

Muitinės informacinę sistemą sudaro Integruota MIS, Muitinės prievolinių registras, vidaus administravimo informacinės sistemos ir kitos centralizuotos informacinės sistemos, kurių darbui naudojama MD techninės ir programinės įrangos infrastruktūra ir (arba) VSSA teikiama infrastruktūra, kurių veikimą užtikrina duomenų centras ir VITC.

tarpinė (jungiančioji) programinė įranga atlieka atrinkimo, vertimo, transformavimo, maršruto parinkimo ir perdavimo funkcijas, dėl to kiekviena informacinė sistema gali siųsti bei gauti informaciją savo formatu, o jungiančioji programinė įranga susisiekiama su kiekviena informacine sistema per specifinį tai sistemai pritaikytą programinį suderintuvą (*adapter*).

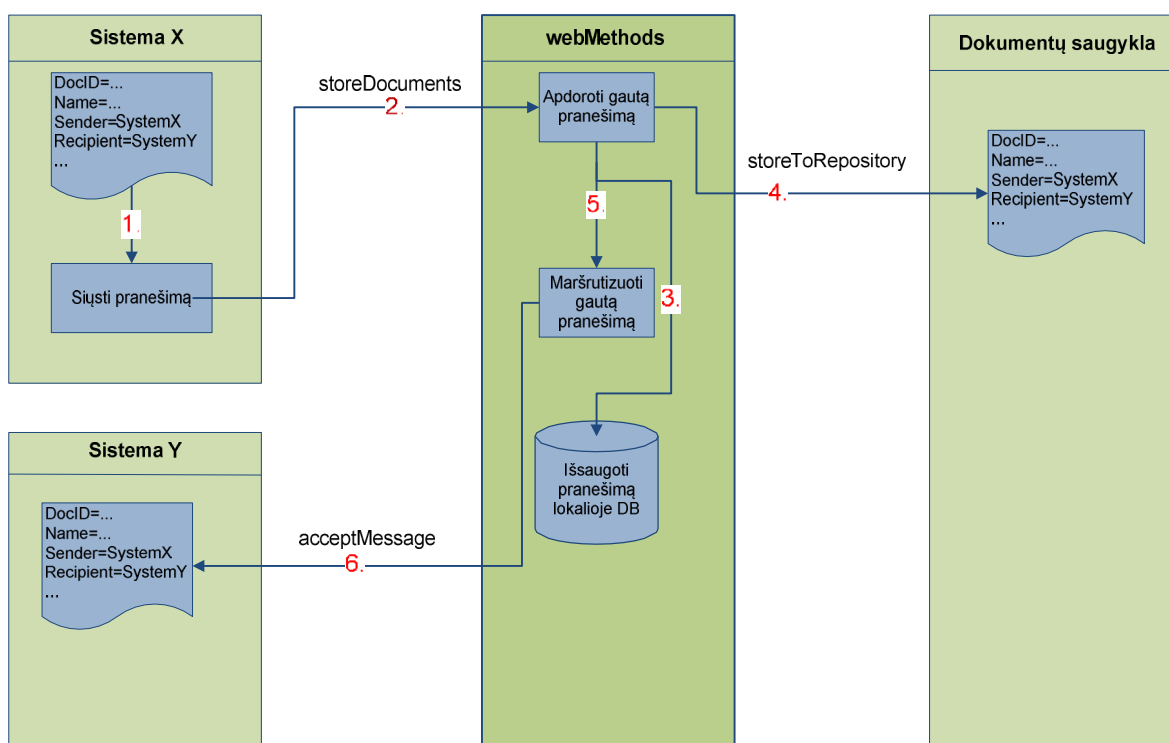

2 pav. Duomenų srautas tarp informacinių sistemų

Integruota MIS ir kitos muitinės informacinės sistemos yra kuriamos vadovaujantis pagrindiniais SOA principais. Veiklos procesuose dalyvaujančios informacinės sistemos gali būti traktuojamos kaip informacinių paslaugų Paslaugų teikėjos ir/arba jų naudotojos, kurios tarpusavyje keičiasi duomenimis, naudodamos iš anksto apibrėžtus ir tarpusavyje suderintus pranešimus bei ryšio protokolus. Toks architektūrinis sprendimas įgalina lanksčiai susieti sistemas, užtikrina jų autonomiškumą, naujų paslaugų komponavimą panaudojant jau esamas paslaugas.

Technologiniam SOA principų įgyvendinimui, kuriant Integruotą MIS ir kitas muitinės informacines sistemas, naudojama kompanijos Software AG sukurta *webMethods* jungiančioji programinė įranga. Jos panaudojimas ir leidžia įgyvendinti vieną iš pagrindinių architektūrinių principų – duomenų mainai tarp MIS informacinių posistemų vykdomi per jungiančiąją programinę įrangą.

Naujai kuriamas Integruotos MIS sąsajas galima suskirstyti į dvi grupes – tai sąsajos tarp vidinių Integruotos MIS posistemų (kitų muitinės informacinių sistemų) bei sąsajos su išorinėmis informacinėmis sistemomis. 3 paveiksle pavaizduota Integruotoje MIS įgyvendinta duomenų mainų tarp dviejų vidinių informacinių posistemų schema.

3 pav. Duomenų mainų tarp dviejų informacinių sistemų procesas

Duomenų mainų tarp dviejų vidinių informacinių sistemų X ir Y procesą sudaro tokie žingsniai:

① sistema X paruošia pranešimą. Šiame pranešime yra ne tik duomenys, kuriuos norima perduoti sistemai Y, bet ir metaduomenys, aprašantys patį pranešimą. Juose nurodomas pranešimo unikalus identifikatorius (*DocID*), vardas (*Name*), siuntėjas (*Sender*), gavėjas (*Recipient*), tipas (elektroninio pranešimo tipas – unikalus pranešimo identifikatorius, naudojamas pranešimams atskirti informacinių sistemų komunikavimo/bendradarbiavimo procese) ir kt. Toks pranešimas perduodamas jungiančiajai programinei įrangai, iškviečiant atitinkamą žiniatinklio paslaugą (*storeDocuments*);

② jungiančioji programinė įranga analizuoja gautą pranešimą – tikrinama, ar jo tipas yra registruotas sistemoje, ar jis atitinka atitinkamą struktūrą, nustatoma, kam tas pranešimas adresuotas ir kaip jį perduoti nurodytai sistemai. Jei pranešimas atitinka nustatytus kriterijus, procesas vykdomas toliau;

③ pranešimas išsaugomas lokaloje duomenų bazėje;

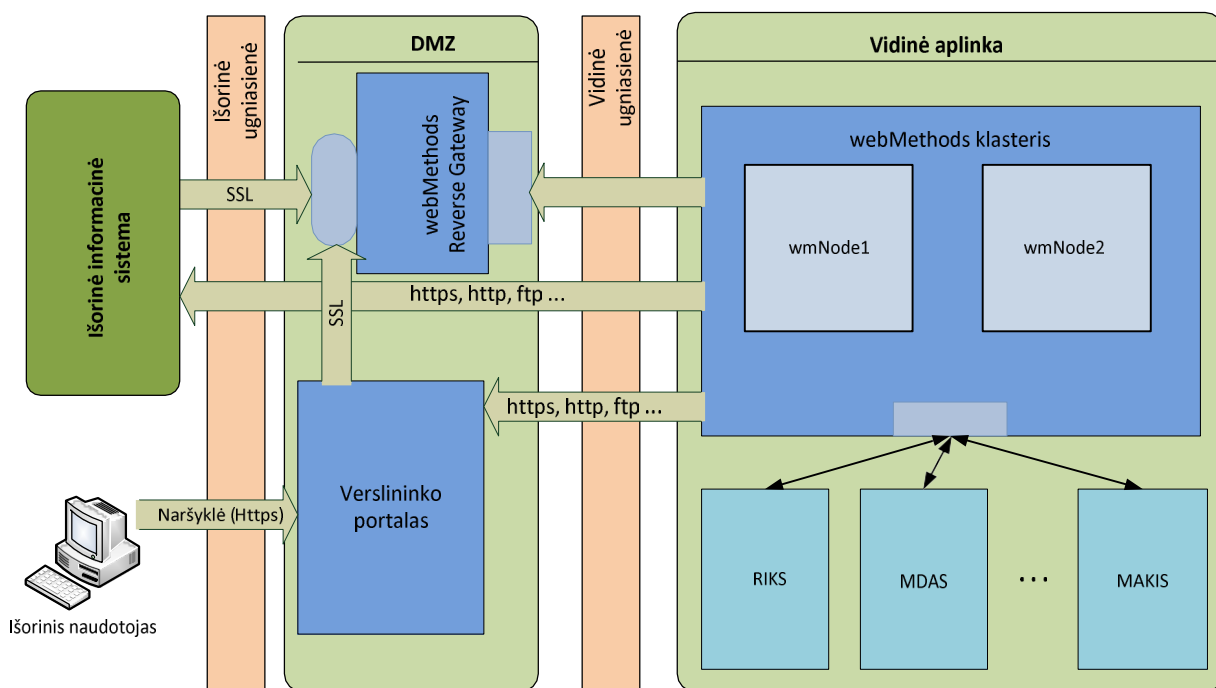
④ pranešimas išsaugomas elektroninių dokumentų ir pranešimų saugykloje, iškviečiant atitinkamą žiniatinklio paslaugą (*storeToRepository*);

⑤ nustatomas pranešimo perdavimo būdas ir atliekama jo transformacija, jei tokios reikia;

⑥ pranešimas perduodamas sistemai Y, iškviečiant atitinkamą žiniatinklio paslaugą (*acceptMessage*).

Duomenų mainai tarp vidinių informacinių sistemų vyksta saugiai vidiniame tinkle, todėl jų autentifikavimui pakanka naudoti sistemai suteiktą vardą bei slaptažodį. Vidinių informacinių sistemų autorizavimas įgyvendintas jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis, naudojant prieigos kontrolės sąrašus (*access control list*), nurodant paslaugų aibę, susietą su kiekviena iš sistemų.

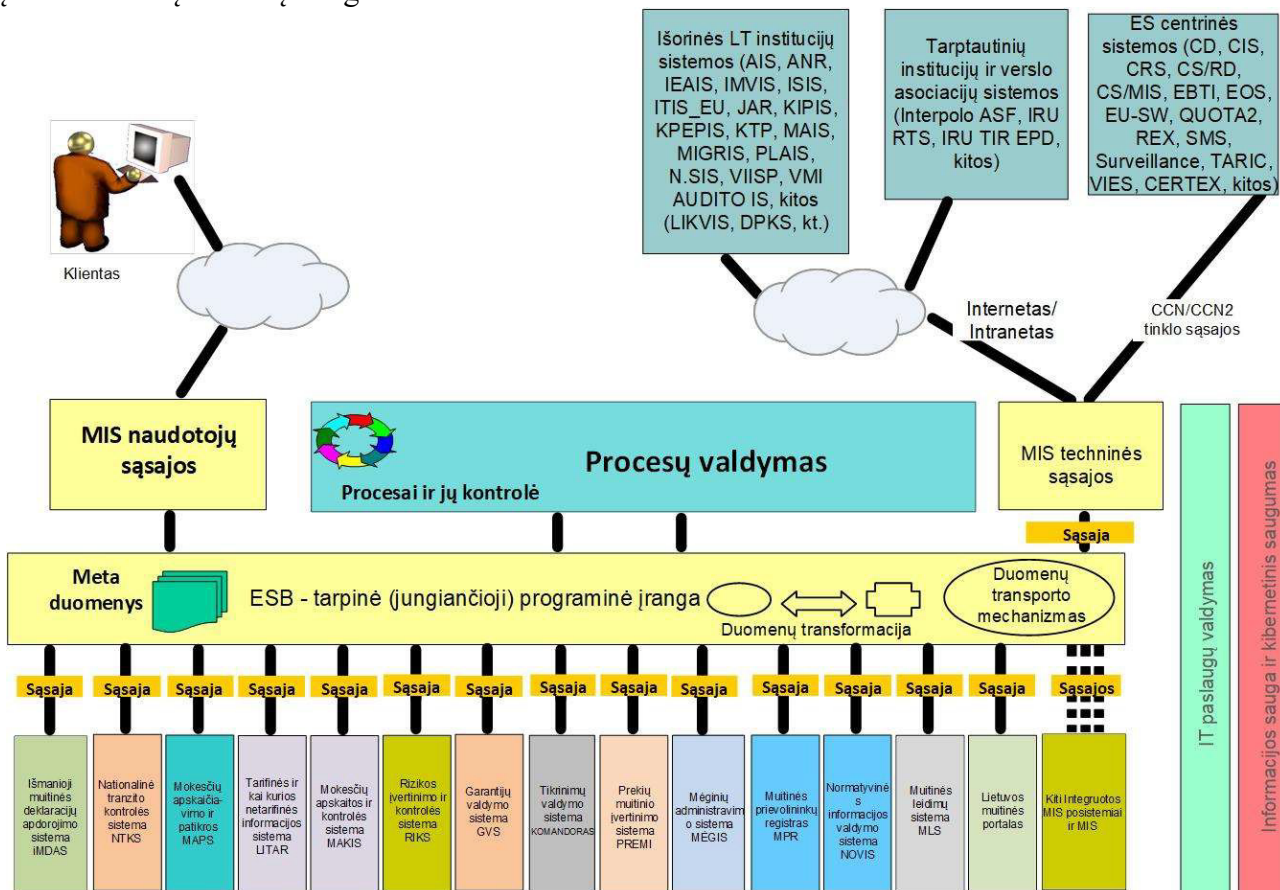
Kuriant sąsajas su išorinėmis sistemomis, kiekvienai iš jų yra apibrėžiama žiniatinklio paslaugų aibė, kurią konkreti sistema gali naudoti. Duomenų mainams su išorinėmis IS arba išoriniame tinkle esančiomis MIS (tai muitinės klientams skirti muitinės paslaugų portalai) keliami padidinti saugos reikalavimai, kurie įgyvendinami atitinkamomis techninėmis ir jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis. Tokioms sistemoms neleidžiama tiesiogiai iškviešti vidinių tinklinių paslaugų, jos gali komunikuoti su MIS tik naudojamos TLS (*Transport Layer Security*) 1.20 (arba aukštesnės versijos) protokolą, pateikdamos reikalingą sertifikatą. Kuriant sąsajas su išorinėmis IS kiekvienai iš jų yra apibrėžiama tinklinių paslaugų aibė, kurią konkreti sistema gali naudoti. Šie saugos reikalavimai įgyvendinami atitinkamomis techninėmis ir jungiančiosios programinės įrangos priemonėmis. Principinė sąveikos su išorinėmis IS schema pavaizduota 4 pav.

4 pav. Sąveikos su išorinėmis sistemomis principinė schema

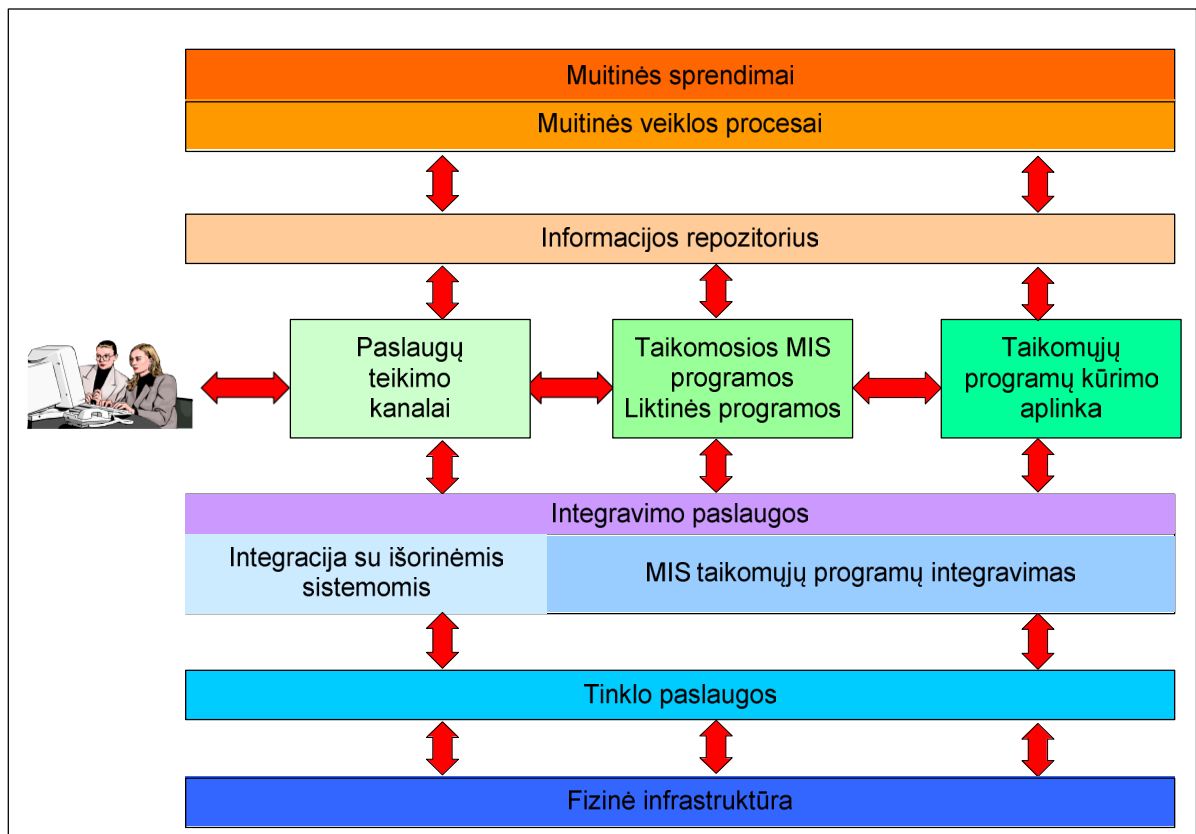
Išorinės informacinės sistemos, naudodamos TLS 1.2 protokolą, per išorinę ugniasienę gali pasiekti tik jungiančiąją programinę įrangą, esančią DMZ zonoje ir veikiančią specialiu *Reverse Gateway* režimu. Šioje aplinkoje jokios tinklinės paslaugos nėra įdiegtos, ji naudojama tik saugumo užtikrinimui. Išorinės informacinės sistemoms kreipinys yra perduodamas jungiančiajai programinei įrangai, veikiančiai vidinėje aplinkoje. Čia patikrinama ar besikreipianti sistema turi teisę iškviešti nurodytą tinklinę paslaugą. Jei visi saugos reikalavimai yra tenkinami, kreipinys yra analizuojamas, transformuojamas į reikalaujamą formatą, ir vidinė jungiančioji programinė įranga inicijuoja pranešimo apdorojimo procesą taip, lyg šis pranešimas būtų gautas iš vidinės sistemos. Savo ruožtu, jungiančioji programinė įranga išorinei informacinei sistemai perduoda duomenis, naudodama duomenų mainų specifikacijoje apibrėžtą ryšio protokolą bei tinklines paslaugas.

5 paveiksle pateikta bendra Integruotos MIS posistemių (transakcinių sistemų), kitų muitinės ir išorinių informacinių sistemų integravimo schema.

5 pav. Informacinių sistemų integravimo schema

Remiantis konceptualiū Integruotos MIS architektūros modeliu, muitinės informacinės sistemos turi būti kuriamos ir diegiamos tokiu principu, kad informacijos mainai ir veiklos procesai būtų suderinti tiek pačioje muitinėje, tiek tarp muitinės ir valstybės institucijų ir kitų trečiųjų šalių (6 pav.).

6 pav. Konceptualusis Integruotos MIS architektūros modelis

1.3.3. Muitinės deklaracijų apdorojimo sistema (s-MDAS)

1.3.3.1. Integruotos MIS Importo ir eksporto deklaracijų apdorojimo posistemis (toliau – s-MDAS) buvo sukurtas Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos vystymo metu, vadovaujantis teisės aktų, FSS ir DDNA dokumentais, ir įdiegtas 2009 metais.

1.3.3.2. Reikalavimai išorinių naudotojų prisijungimui prie s-MDAS sistemos bei reikalavimai pranešimams, kurių pagrindu vykdomi duomenų mainai tarp s-MDAS ir verslo sistemų paskelbti Verslininko sąsajos specifikacijoje (MDAS-TIS) LM tinklapyje adresu www.lrmuitine.lt.

1.3.3.3. Šiuo metu s-MDAS laikinai naudojama:

1.3.3.3.1. iki 2025 m. rugsėjo 1 d. įvežimo bendrųjų deklaracijų apdorojimui ir saugos ir saugumo rizikos vertinimui, rizikos vertinimo rezultatų perdavimui kitų ES valstybių narių muitinių administracijoms (ICS1 projektas);

1.3.3.3.2. iki 2025 m. rugsėjo 1 d. pranešimų apie prekių pateikimą, naudojamų ICS2 R1 reikmėms, duomenų apdorojimui sąveikoje su RIKS-N;

1.3.3.3.3. asmenų deklaracijų: keleivio, grynųjų pinigų deklaracijų duomenis ir keleivio žodžiu pateiktos informacijos (toliau – žodinė deklaracija) duomenų apdorojimui, duomenų įvedimui ir paieškai;

1.3.3.3.4. joje įformintų importo, eksporto (reeksporto) deklaracijų tvarkymui išleidus prekes (po jų muitinio įforminimo);

1.3.3.3.5. joje įformintų deklaracijų peržiūrai.

1.3.3.4. s-MDAS duomenys kaupiami Importo ir eksporto deklaracijų duomenų bazėje. Ją sudaro operatyvių duomenų bazė, duomenų archyvas, kuriose naudojama *Oracle* DBVS, ir elektroninių dokumentų saugykla, kurioje kaupiami elektroniniai dokumentai bei jų metaduomenys. Elektroniniai dokumentai ir metaduomenys saugomi *Mongo* duomenų bazėje. Operatyvių duomenų bazė, duomenų saugykla ir elektroninių dokumentų saugykla veikia atskirose tarnybinėse stotyse.

1.3.3.5. 1.3.3.3.1 – 1.3.3.3.2 p. išvardytos deklaracijos gali būti teikiamos s-MDAS verslininko portalo (<https://mdastrader.lrmuitine.lt>) priemonėmis arba sistema-sistema būdu iš verslo informacinių sistemų.

1.3.4. Išmanioji Muitinės deklaracijų apdorojimo sistema (iMDAS)

1.3.4.1. Muitinės deklaracijų apdorojimo sistemos vystymo metu palaiapsniui buvo kuriama nauja s-MDAS versija (iMDAS), kurioje atsižvelgiant į teisės aktų, EK Reglamentų pokyčius bei e-

prekybos paketo įgyvendinimą, buvo atnaujintos importo, eksporto (reeksperto), laikinojo saugojimo deklaracijų struktūros, muitinio įforminimo procesas, sukurtos naujos funkcijos, įgyvendintas TAX FREE deklaracijų apdorojimas, išplėsta Elektroninių pranešimų ir dokumentų saugykla (toliau – MRS, *Message Repository System*). iMDAS įdiegta 2021 m., pradiniam etape apdorojo mažos vertės ir smulkių prekių siuntų išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaracijas.

1.3.4.2. Reikalavimai išorinių naudotojų prisijungimui prie iMDAS sistemos bei reikalavimai pranešimams, kurių pagrindu vykdomi duomenų mainai tarp iMDAS ir verslo sistemų paskelbti iMDAS kliento sąsajos specifikacijoje (iMDAS-CLIENT-IS) LM tinklapyje adresu www.lrmuitine.lt.

1.3.4.3. iMDAS apdoroja:

1.3.4.3.1. mažos vertės ir smulkių prekių siuntų importo muitinės deklaracijų duomenis (H7 duomenų rinkinys);

1.3.4.3.2. paštu atsiunčiamų prekių importo muitinės deklaracijų duomenis (H6 duomenų rinkinys);

1.3.4.3.3. laikinojo saugojimo deklaracijų duomenis;

1.3.4.3.4. standartinių importo deklaracijų, įskaitant pagal leidimą atlikti centralizuotą muitinį įforminimą pateiktas deklaracijas, duomenis;

1.3.4.3.5. kitų ES valstybių narių importo deklaracijų prekių pateikimo muitinės įstaigoje duomenis;

1.3.4.3.6. papildomų importo deklaracijų, įskaitant pagal leidimą atlikti centralizuotą muitinį įforminimą pateiktas deklaracijas, duomenis;

1.3.4.3.7. kitų ES valstybių narių papildomų importo deklaracijų prekių pateikimo muitinės įstaigoje duomenis;

1.3.4.3.8. standartinių eksporto (reeksperto) deklaracijų, įskaitant pagal leidimą atlikti centralizuotą muitinį įforminimą pateiktas deklaracijas, duomenis;

1.3.4.3.9. kitų ES valstybių narių eksporto (reeksperto) deklaracijų prekių pateikimo muitinės įstaigoje, duomenis;

1.3.4.3.10. pranešimų apie reeksportą duomenis;

1.3.4.3.11. eksporto manifestų duomenis;

1.3.4.3.12. išvežimo bendrųjų deklaracijų duomenis;

1.3.4.3.13. asmenų deklaracijų: keleivio, žodinių, grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijų duomenis;

1.3.4.3.14. TAX FREE deklaracijų, skirtų muitinio tikrinimo rezultatams žymėti, duomenis bei pačius tikrinimo rezultatus;

1.3.4.3.15. susijusius elektroninius pranešimus.

1.3.4.4. iMDAS duomenys, nurodyti 1.3.4.3 p., kaupiami duomenų bazėse (naudojama: *ElasticSearch, Mongo, Oracle, PostgreSQL* DBVS) ir elektroninių dokumentų saugykloje (EDS), kurioje kaupiami elektroniniai dokumentai bei jų metaduomenys. Elektroniniai dokumentai ir metaduomenys saugomi *Mongo* duomenų bazėje. iMDAS duomenų bazės ir elektroninių dokumentų saugykla veikia atskirose tarnybinėse stotyse;

1.3.4.5. iMDAS kliento portalas <https://imdas.lrmuitine.lt> yra skirtas registruotiems ir neregistruotiems išoriniams naudotojams užpildyti deklaraciją ir pateikti muitinei elektroninį deklaracijos ir susijusius pranešimus.

1.3.4.6. iMDAS kliento portalo funkcijos:

1.3.4.6.1. neregistruotiems naudotojams:

1.3.4.6.1.1. keleivio deklaracijos užpildymas ir pateikimas;

1.3.4.6.1.2. grynųjų pinigų deklaracijos užpildymas ir pateikimas;

1.3.4.6.1.3. grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijos užpildymas ir pateikimas;

1.3.4.6.2. registruotiems naudotojams:

1.3.4.6.2.1. asmenų, teikiančių elektronines deklaracijas (toliau – deklaracijos) ir susijusius elektroninius pranešimus (toliau – pranešimai), atstovų identifikavimas BAP priemonėmis;

1.3.4.6.2.2. 1.3.4.3.1–1.3.4.3.4, 1.3.4.3.6, 1.3.4.3.8, 1.3.4.3.10–1.3.4.3.12 ir 1.3.4.3.15 p. išvardytų deklaracijų užpildymas ir pateikimas bei susijusių pranešimų pateikimas;

1.3.4.6.2.3. papildančiųjų dokumentų pateikimas iMDAS priimtinu formatu;

- 1.3.4.6.2.4.** prašymo taisyti pateiktos deklaracijos duomenis arba pripažinti pateiktą deklaraciją negaliojančia pateikimas;
- 1.3.4.6.2.5.** pranešimų apie pateiktos deklaracijos apdorojimo eigą ir rezultatus (nustatytos klaidos (įspėjimai), apskaičiuoti mokesčiai, deklaracijų būsenos, peržiūra) pateikimas naudotojui;
- 1.3.4.6.2.6.** apskaičiuotų mokesčių už importo deklaracijose deklaruojamas prekes sumokėjimas sąveikoje su MAKIS;
- 1.3.4.6.2.7.** pateiktų deklaracijų ir su jomis susijusių pranešimų paieška ir rezultatų pateikimas naudotojui;
- 1.3.4.6.3.** pranešimų formavimas naudotojo įvestų, pateiktų duomenų pagrindu ir mainai su iMDAS (vidiniu komponentu).
- 1.3.4.7. iMDAS vidinių komponentų funkcijos:**
- 1.3.4.7.1. Importo (eksporto) deklaracijų apdorojimo komponento funkcijos yra šios:**
- 1.3.4.7.1.1.** pateiktų eksporto (reeksporto), importo (įskaitant H6 ir H7 duomenų rinkinius), laikinojo saugojimo, išvežimo bendrųjų deklaracijų, pranešimų apie reeksportą, eksporto manifestų ir susijusių pranešimų priėmimas iš iMDAS kliento portalų, verslo informacinių sistemų, jų teisingumo įvertinimas, apdorojimas bei rezultatų gražinimas verslo informacinėms sistemoms ir iMDAS kliento portalui;
- 1.3.4.7.1.2.** papildančiųjų dokumentų iMDAS priimtinu formatu pateikimas verslo informacinėms sistemoms, iMDAS kliento portalui ir verslo informacinių sistemų, iMDAS kliento portalų pateiktų dokumentų kopijų iMDAS priimtinu formatu priėmimas, apdorojimas ir pateikimas muitinės pareigūnui;
- 1.3.4.7.1.3.** muitinės pareigūnų įvestų (įkeltų iš elektroninių laikmenų) importo, eksporto (reeksporto) deklaracijų duomenų teisingumo įvertinimas ir apdorojimas;
- 1.3.4.7.1.4.** išvežimo bendrųjų deklaracijų duomenų perdavimas elektroninėmis priemonėmis kitų ES valstybių narių muitinių administracijoms;
- 1.3.4.7.1.5.** importo, eksporto (reeksporto), laikinojo saugojimo deklaracijose nurodytų leidimų kontrolė sąveikoje su MLS;
- 1.3.4.7.1.6.** mokesčių apskaičiavimo rezultatų bei deklaruojamoms prekėms taikomų draudimų ir apribojimų, LITAR integruotų priemonių, išnašų ir kitų iš iMAPS gautų duomenų apdorojimas ir su deklaracija susijusių duomenų papildymas;
- 1.3.4.7.1.7.** pateiktoje importo deklaracijoje nurodytos garantijos galiojimo patikra su GVS turimais duomenimis, garantijos panaudojimo duomenų perdavimas GVS ir rezultato, gauto iš GVS, apdorojimas;
- 1.3.4.7.1.8.** įvertinimo ir tikrinimo duomenų, gautų iš RIKS-N/KOMANDORAS apdorojimas ir su deklaracija susijusių duomenų papildymas;
- 1.3.4.7.1.9.** deklaracijoje apskaičiuotos mokesstinės prievolės muitinei įregistravimo rezultato, gauto iš MAKIS, apdorojimas;
- 1.3.4.7.1.10.** tarifinės, kiekybinės kvotos paskyrimo rezultatų, gautų iš TKS, apdorojimas ir su deklaracija susijusių duomenų papildymas ir rezultatų apie EK paskirstytą kvotą gražinimas verslo informacinėms sistemoms ir iMDAS kliento portalui;
- 1.3.4.7.1.11.** importo deklaracijoje nurodyto asmens, kuriam tiekiamos prekės ir kuris turi prievolę mokėti PVM už apmokestinamąsias prekes, įsigytas Sąjungos viduje pagal PVM direktyvos 200 straipsnį, PVM mokėtojo kodo, t. y. kitoje valstybėje narėje asmeniui suteikto PVM mokėtojo identifikacinio kodo galiojimo patikrinimas sąveikoje su VIES;
- 1.3.4.7.1.12.** importo deklaracijoje nurodyto asmeniui priskirto registruotojo eksportuotojo kodo ir susijusių dokumentų galiojimo patikrinimas sąveikoje su REX;
- 1.3.4.7.1.13.** importo, eksporto (reeksporto) deklaracijų, pranešimų duomenų bei atliekamų veiksmų, susijusių su deklaracijų įforminimo procesu (priėmimu (registravimu), tikrinimu, įforminimu (sprendimu dėl prekių išleidimo)) apdorojimas, rezultatų perdavimas elektroninėmis priemonėmis iMDAS kliento portalui, verslo, kitų valstybinių institucijų informacinėms sistemoms ir ES valstybių narių muitinių administracijoms, kai taikoma;
- 1.3.4.7.1.14.** eksporto deklaracijos ir išvežimo bendrosios deklaracijos, įskaitant deklaracijas, gaunamas iš kitų ES valstybių narių muitinių administracijų, duomenų bei atliekamų veiksmų, susijusių

su deklaracijų įforminimo procesu išvežimo muitinės įstaigoje (prekių atvykimo registravimu, išvežimo tikrinimo rezultatų, nustatytų neatitikimų fiksavimu, muitinės formalumų užbaigimu – sprendimu dėl leidimo išgabenti prekes iš ES) apdorojimas bei rezultatų perdavimas elektroninėmis priemonėmis eksporto muitinės įstaigoms, verslo bei kitų valstybinių institucijų informacinėms sistemoms;

1.3.4.7.1.15. užklausų, reikalingų tyrimo dėl nebaigtų eksporto muitinės procedūrų vykdymui, formavimas ir pateikimas elektroninėmis priemonėmis deklarantams, jų atstovams bei kitų ES valstybių narių eksporto muitinės įstaigoms, gautos informacijos apdorojimas ir rezultatų pateikimas;

1.3.4.7.1.16. alternatyvių įrodymų, reikalingų tyrimo dėl nebaigtų eksporto muitinės procedūrų vykdymui, priėmimas iš verslo informacinių sistemų, iMDAS kliento portalą, jų apdorojimas ir informacijos apie užbaigtą eksporto procedūrą remiantis alternatyviais įrodymais perdavimas verslo informacinėms sistemoms, iMDAS kliento portalui bei kitų ES valstybių narių išvežimo muitinės įstaigoms;

1.3.4.7.1.17. laikinojo saugojimo deklaracijoje nurodytų prekių kiekio balansavimas su susietoje importo ir (arba) tranzito deklaracijoje ir (arba) pranešime apie reeksportą nurodytais duomenimis sąveikoje su PPMKS teikiama L&B paslauga;

1.3.4.7.1.18. eksporto (reeksporto) deklaracijoje nurodyto prekių kiekio balansavimas prieš išleidžiant prekes iš Sąjungos muitų teritorijos su susietame eksporto manifeste nurodytais duomenimis sąveikoje su PPMKS teikiama L&B paslauga;

1.3.4.7.1.19. iMDAS apdorotos deklaracijos, išskyrus TAX FREE deklaracijas ir eksporto manifestus, rašytinės kopijos bei eksporto lydimojo dokumento formavimas;

1.3.4.7.1.20. importo, eksporto (reeksporto), laikinojo saugojimo deklaracijų duomenų, tvarkomų išleidus prekes ir užbaigus atitinkamą procedūrą, apdorojimas;

1.3.4.7.1.21. deklaracijoje nurodytų tam tikrų duomenų tikrinimas su SW-CERTEX, AIS (EMCS), IEAIS, įformintų deklaracijų duomenų mainai su išvardintomis sistemomis;

1.3.4.7.1.22. importo, eksporto (reeksporto) deklaracijų duomenų gavimas iš kitų ES valstybių narių muitinės įstaigų, jų apdorojimas, rezultatų pateikimas kitų valstybių narių muitinių administracijoms, taikant centralizuoto muitinio įforminimo procesą;

1.3.4.7.1.23. importo (centralizuotas įforminimas) ir eksporto veiklos statistikos ataskaitų formavimas ir perdavimas EK valdomai sistemai CS/MIS2;

1.3.4.7.1.24. pateiktų deklaracijų ir su jomis susijusių pranešimų paieška ir rezultatų pateikimas naudotojui;

1.3.4.7.1.25. deklaracijų ir su jomis susijusių dokumentų išgavimas ir pateikimas naudotojui;

1.3.4.7.1.26. s-MDAS įformintų eksporto (reeksporto) deklaracijų duomenų migravimas į iMDAS;

1.3.4.7.2. Asmenų deklaracijų apdorojimo komponento funkcijos yra šios:

1.3.4.7.2.1. keleivio, grynųjų pinigų, grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijos pranešimų priėmimas iš iMDAS kliento portalą, jų teisingumo įvertinimas, apdorojimas, asmens informavimas pateiktoje deklaracijoje nurodytu elektroninio pašto adresu apie deklaracijos priėmimą ir įforminimą;

1.3.4.7.2.2. keleivio, žodinės, grynųjų pinigų deklaracijos, įskaitant grynųjų pinigų atskleidimo deklaraciją, duomenų įvedimas, jų teisingumo įvertinimas, deklaracijos įforminimas, deklaracijos rašytinės kopijos formavimas;

1.3.4.7.2.3. keleivio, žodinės, grynųjų pinigų deklaracijų, įskaitant grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijas, duomenų, tvarkomų išleidus prekes, apdorojimas;

1.3.4.7.2.4. grynųjų pinigų deklaracijų ir grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijų duomenų perdavimas AFIS elektroninėmis priemonėmis arba rankiniu būdu, įkeliant atitinkamą pranešimą į AFIS;

1.3.4.7.2.5. pateiktų deklaracijų ir su jomis susijusių pranešimų paieška ir rezultatų pateikimas naudotojui;

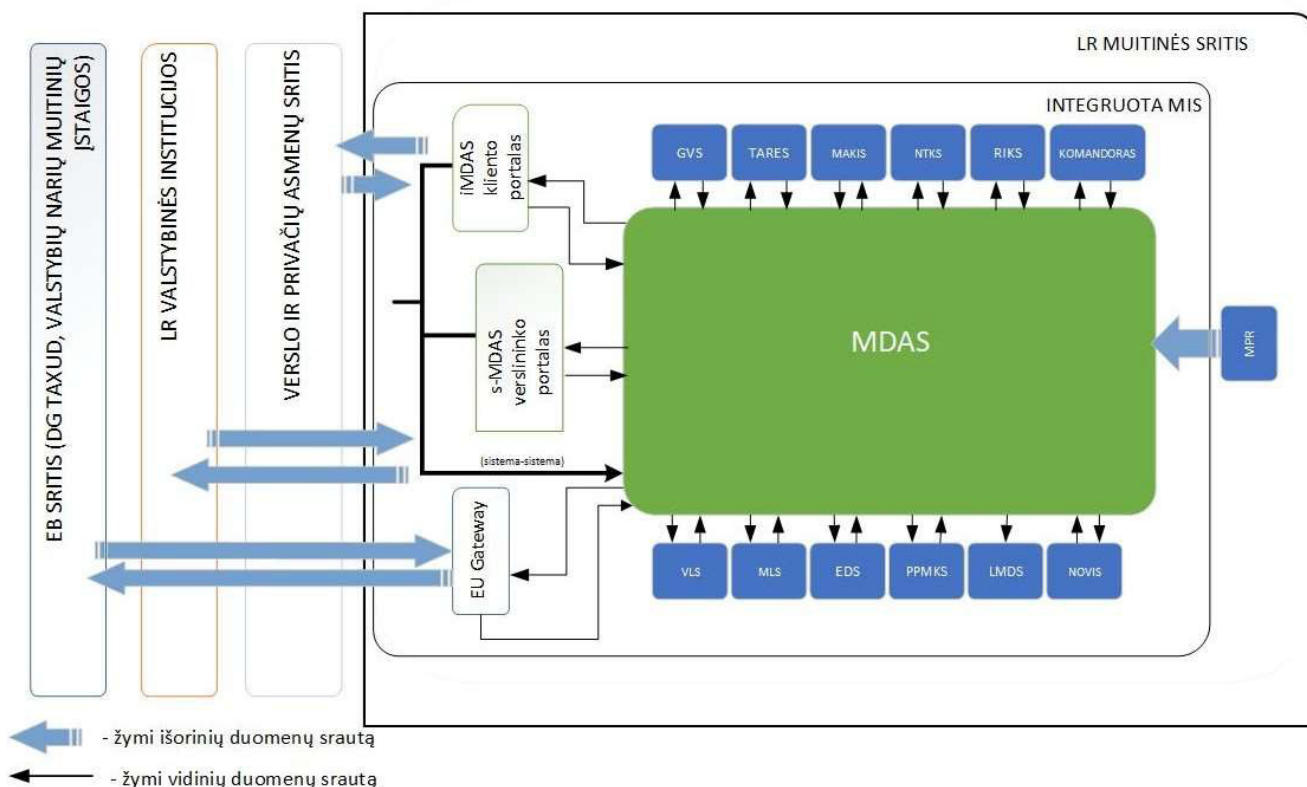
1.3.4.7.3. TAX FREE deklaracijų apdorojimo komponento funkcijos yra šios:

1.3.4.7.3.1. TAX FREE deklaracijos duomenų atsiuntimas iš ITIS_EU;

1.3.4.7.3.2. TAX FREE deklaracijos papildymas muitinio tikrinimo rezultatais;

1.3.4.7.3.3. TAX FREE deklaracijų muitinio tikrinimo rezultatų (ir neatitikimų) perdavimas į ITIS_EU;

- 1.3.4.7.3.4. pateiktų deklaracijų ir su jomis susijusių pranešimų paieška ir rezultatų pateikimas naudotojui;
- 1.3.4.7.4. Administravimo komponento funkcijos yra šios:
  - 1.3.4.7.4.1. parametrų tvarkymas;
  - 1.3.4.7.4.2. normatyvinės informacijos tvarkymas;
  - 1.3.4.7.4.3. veiklos taisyklių tvarkymas;
  - 1.3.4.7.4.4. leidimų (*permissions*) tvarkymas;
  - 1.3.4.7.4.5. vertimams skirto failo pateikimas Excel formatu;
  - 1.3.4.7.4.6. priežiūros procesų (*maintenance processes*) vykdymas.
- 1.3.4.8. iMDAS funkcijos vykdomos sąveikoje su MPR ir Integruotos MIS posistemiais: GVS, MAKIS, MLS, NOVIS, NTKS, RIKS-N/KOMANDORAS, PPMKS, iMAPS, TKS, VLS. Įformintų deklaracijų duomenys pateikiami įkėlimui į LMDS. Išoriniai bei vidiniai iMDAS duomenų srautai pavaizduoti bendroje schemeje 7 paveiksle ir aprašyti 2 lentelėje.

7 pav. MDAS duomenų srautai

2 lentelė. iMDAS sąsajos

Eil. Nr.	Integracijos objektas	Informacinė sistema siuntėja	Informacinė sistema gavėja	Integracijos būdas
1.	Eksporto (reeksporto) deklaracijų duomenų ir pranešimų perdavimas kitų VN muitinių administracijoms	iMDAS	EU Gateway	ESB/ieCA/iConvert/CCN/CSI tinklas
	Eksporto (reeksporto) deklaracijų duomenų ir pranešimų gavimas iš kitų VN muitinių administracijų	EU Gateway	iMDAS	CCN/CSI tinklas/ieCA/iConvert/ESB
2.	Eksporto (reeksporto) deklaracijų, pateiktų Lietuvoje, duomenų ir pranešimų perdavimas kitų VN muitinių administracijoms atliekant muitinės formalumus centralizuoto įforminimo procese	iMDAS	EU Gateway	ESB/ieCA/iConvert/CCN/CSI tinklas
	Eksporto (reeksporto) deklaracijų duomenų ir pranešimų gavimas iš kitų VN muitinių administracijų atliekant muitinės formalumus centralizuoto įforminimo procese	EU Gateway	iMDAS	ESB/ieCA/iConvert/CCN/CSI tinklas
3.	Išvežimo bendrųjų deklaracijų duomenų perdavimas kitų VN muitinių administracijoms	iMDAS	EU Gateway	ESB/CCN/CSI tinklas
	Išvežimo bendrųjų deklaracijų duomenų gavimas iš kitų VN muitinių administracijų	EU Gateway	iMDAS	CCN/CSI tinklas/ESB
4.	Importo deklaracijų, pateiktų Lietuvoje, duomenų ir pranešimų perdavimas kitų VN muitinių administracijoms atliekant muitinės formalumus centralizuoto įforminimo procese	iMDAS	EU Gateway	ESB/CCN2/CSI tinklas
	Importo deklaracijų duomenų ir pranešimų gavimas iš kitų VN muitinių administracijų atliekant muitinės formalumus centralizuoto įforminimo procese	EU Gateway	iMDAS	CCN2/CSI tinklas/ESB
5.	Mokestinės prievolės muitinei duomenys; naudojamos garantijos duomenys	iMDAS	MAKIS	ESB
	Patikrinimo rezultatai	MAKIS	iMDAS	ESB
6.	Deklaracijų duomenys būtini mokesčių apskaičiavimui, draudimų ir apribojimų taikymui	iMDAS	iMAPS	ESB

Eil. Nr.	Integracijos objektas	Informacinė sistema siuntėja	Informacinė sistema gavėja	Integracijos būdas
	Apskaičiuoti mokesčiai, prekei taikomos LITAR integruotos priemonės, išnašos ir kiti įforminimui reikalingi duomenys	iMAPS	iMDAS	ESB
7.	Asmenį identifikuojantys EORI kodai, IOSS kodai	iMDAS	MPR	ESB
	Asmenį identifikuojantys duomenys bei AEO statusas, IOSS kodų galiojimo patikros rezultatai, atstovo muitinėje (muitinės tarpininko) identifikacinis kodas	MPR	iMDAS	ESB
8.	Normatyvinė informacija	NOVIS	iMDAS	ESB
9.	Deklaracijos duomenys rizikos įvertinimui bei tikrinimo proceso kontrolei; galutiniai tikrinimo rezultatai	iMDAS	RIKS-N/KOMANDORAS	ESB
	Rizikos įvertinimo rezultatas, patikrinimo kanalas, tikrinimo rezultatai	RIKS-N/KOMANDORAS	iMDAS	ESB
10.	Deklaracijos su kvotų prašymais	iMDAS	TKS	ESB
	Kvotų paskyrimo rezultatai	TKS	iMDAS	ESB
11.	Keleivio, grynujų pinigų ir grynujų pinigų atskleidimo deklaracijų duomenys	iMDAS kliento portalas	iMDAS	ESB
12.	Importo, eksporto (reeksporto), laikinojo saugojimo deklaracijų, išvežimo bendrųjų deklaracijų, pranešimų apie reeksportą ir eksporto manifestų bei susijusių pranešimų duomenys	iMDAS kliento portalas, verslo informacinės sistemos	iMDAS	ESB/EM-VARTAI
	Atsakomieji deklaracijų duomenų apdorojimo pranešimai	iMDAS	iMDAS kliento portalas, verslo informacinės sistemos	ESB/EM-VARTAI
13.	TAX FREE deklaracijų duomenys	ITIS_EU	iMDAS	ESB
	Muitinio tikrinimo rezultatų duomenys TAX FREE deklaracijose	iMDAS	ITIS_EU	ESB
14.	Lietuvos pilietį identifikujantis asmens kodas	iMDAS	Gyventojų registras	ESB
	Lietuvos pilietį identifikujantys duomenys	Gyventojų registras	iMDAS	ESB
15.	Įformintos importo, eksporto (reeksporto), laikinojo	VLS	iMDAS	ESB

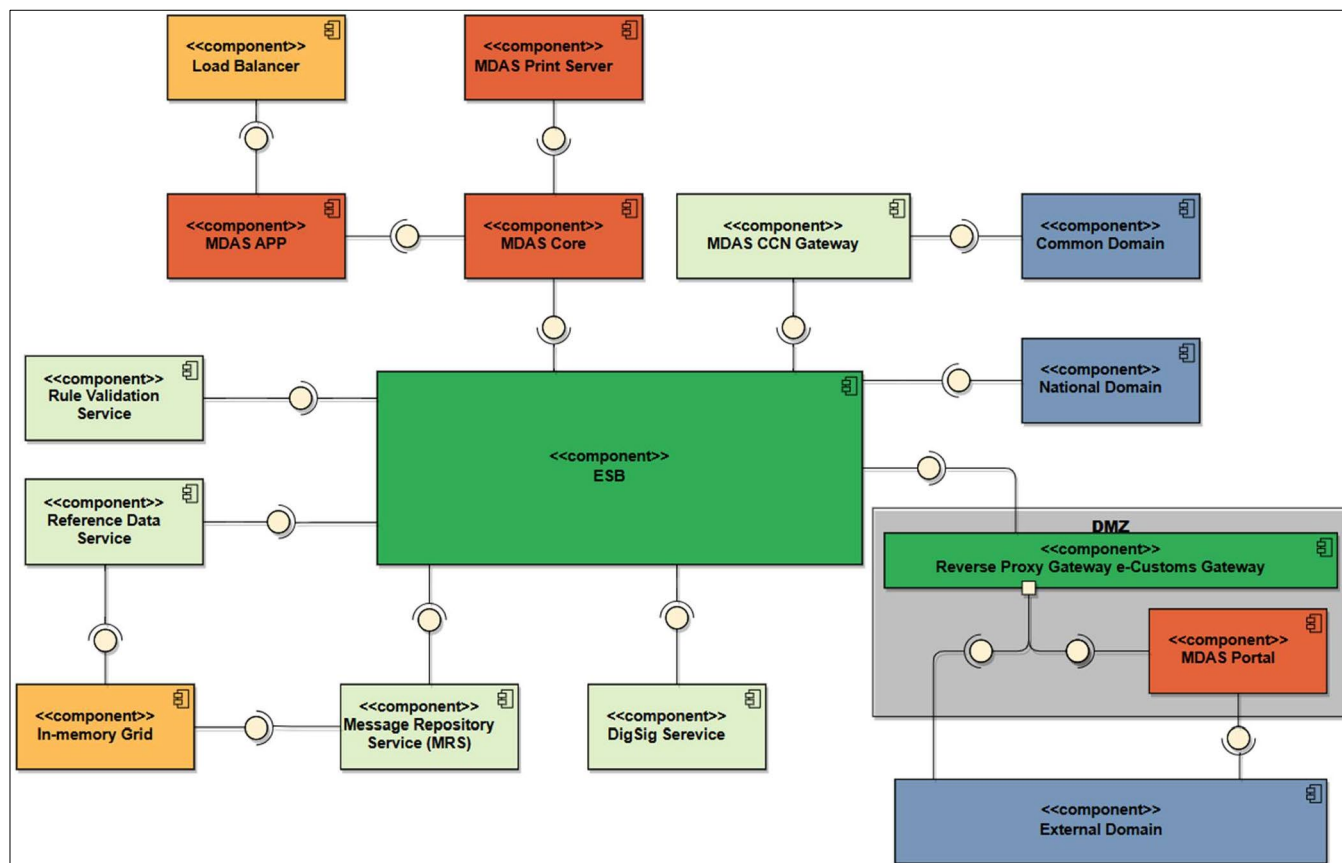
Eil. Nr.	Integracijos objektas	Informacinė sistema siuntėja	Informacinė sistema gavėja	Integracijos būdas
	saugojimo deklaracijos būsenos užklausa			
	Įformintos importo, eksporto (reekporto), laikinojo saugojimo deklaracijos būseną	iMDAS	VLS	ESB
16.	Užklausa deklaracijoje nurodyto MSVS arba MLS tvarkomo leidimo duomenų patikrai. Prašymo ir leidimo pratęsti procedūros įvykdymo laikotarpį proceso duomenys. Leidimo laikinai saugoti prekes šių prekių turėtojo pageidaujamoje vietoje ir leidimo įforminti eksporto (reekporto) deklaraciją atgaline data panaudojimo duomenys.	iMDAS	MLS	ESB
	MSVS arba MLS tvarkomo leidimo patikros rezultatai ir leidimo duomenys XML formatu, jeigu buvo prašyta. Prašymo ir leidimo pratęsti procedūros įvykdymo laikotarpį proceso duomenys.	MLS	iMDAS	ESB
17.	Importo, eksporto (reekporto) deklaracijų, kuriose deklaruojamos akcizais apmokestinamos prekės ir išvežimo tikrinimo rezultatų duomenys	iMDAS	AIS (EMCS)	ESB
	Importo, eksporto (reekporto) deklaracijų, kuriose deklaruojamos akcizais apmokestinamos prekės, patikrinimo VMI sistemoje rezultatas bei Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento ir akcizinių prekių priėmimo ataskaitos duomenys	AIS (EMCS)	iMDAS	ESB
18.	Importo deklaracijoje nurodyto kitoje ES valstybėje narėje registruoto PVM mokėtojo kodo patikra	iMDAS	VIES	ESB/CCN/CSI tinklas
	Kitoje ES valstybėje narėje registruoto PVM mokėtojo kodo patikros rezultatas	VIES	iMDAS	CCN/CSI tinklas/ESB
19.	Importo, eksporto (reekporto) deklaracijų, kuriose deklaruojamos žemės ūkio	iMDAS	IEAIS	ESB

Eil. Nr.	Integracijos objektas	Informacinė sistema siuntėja	Informacinė sistema gavėja	Integracijos būdas
	prekės ir AGREX (AGRIM) licencijos ir kurios yra ŽŪA priežiūros objektas, duomenys			
	AGREX (AGRIM) licencijos galiojimo patikros bei panaudojimo informacija, AGREX (AGRIM) licencijos PDF formatu pateikimas	IEAIS	iMDAS	ESB
20.	Asmeniui priskirtas registruotojo eksportuotojo kodo patikra	iMDAS	REX	ESB/CCN/CSI tinklas
	Asmeniui priskirto registruotojo eksportuotojo kodo patikros rezultatas	REX	iMDAS	ESB/CCN/CSI tinklas
21.	Tranzito deklaracijų duomenys, skirti patikrinti eksporto (reeksporto) deklaracijų duomenis bei pranešimai apie tranzito procedūros įforminimą ar jos užbaigimą	NTKS	iMDAS	ESB
	Eksporto (reeksporto) deklaracijos ir tranzito deklaracijos duomenų patikrinimo (kryžminė patikra) rezultatai	iMDAS	NTKS	ESB
22.	Autentifikavimo ir autorizavimo duomenų užklausa	iMDAS kliento portalas	BAP	ESB
	Autentifikavimo ir autorizavimo duomenys	BAP	iMDAS kliento portalas	ESB
23.	Muitinės elektroninių paslaugų veiklos profilių ir (arba) autentifikavimo ir autorizavimo duomenų užklausa	iMDAS	EM-VARTAI	ESB
	Muitinės elektroninių paslaugų veiklos profilių ir (arba) autentifikavimo ir autorizavimo duomenys	EM-VARTAI	iMDAS	ESB
24.	Deklaracijos duomenys naudojamai (-oms) garantijai (-joms) patikrinti; garantijos (-jų) panaudojimo duomenys	iMDAS	GVS	ESB
	Patikrinimo rezultatai	GVS	iMDAS	ESB
25.	Deklaracijos duomenų ir pranešimų perdavimas, siekiant patikrinti RPI išduoto sertifikato duomenis	iMDAS	CERTEX	ESB/CCN2/CSI tinklas
	Patikrinimo rezultatai	CERTEX	iMDAS	ESB/CCN2/CSI tinklas

Eil. Nr.	Integracijos objektas	Informacinė sistema siuntėja	Informacinė sistema gavėja	Integracijos būdas
26.	Laikinojo saugojimo, importo deklaracijų ir (arba) pranešimų apie reeksportą prekių kiekių balansavimui skirti duomenys	iMDAS	PPMKS(L&B paslauga)	ESB
	Prekių kiekių balansavimo rezultatai	PPMKS(L&B paslauga)	iMDAS	ESB
27.	Eksporto (reeksporto) deklaracijos ir eksporto manifesto prekių kiekių balansavimui skirti duomenys	iMDAS	PPMKS(L&B paslauga)	ESB
	Prekių kiekių balansavimo rezultatai	PPMKS(L&B paslauga)	iMDAS	ESB
28.	Grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų atskleidimo deklaracijų duomenų perdavimas Kovos su sukčiavimu informacinei sistemai (AFIS)	iMDAS	AFIS	ESB
	Patikros rezultatai	AFIS	iMDAS	ESB

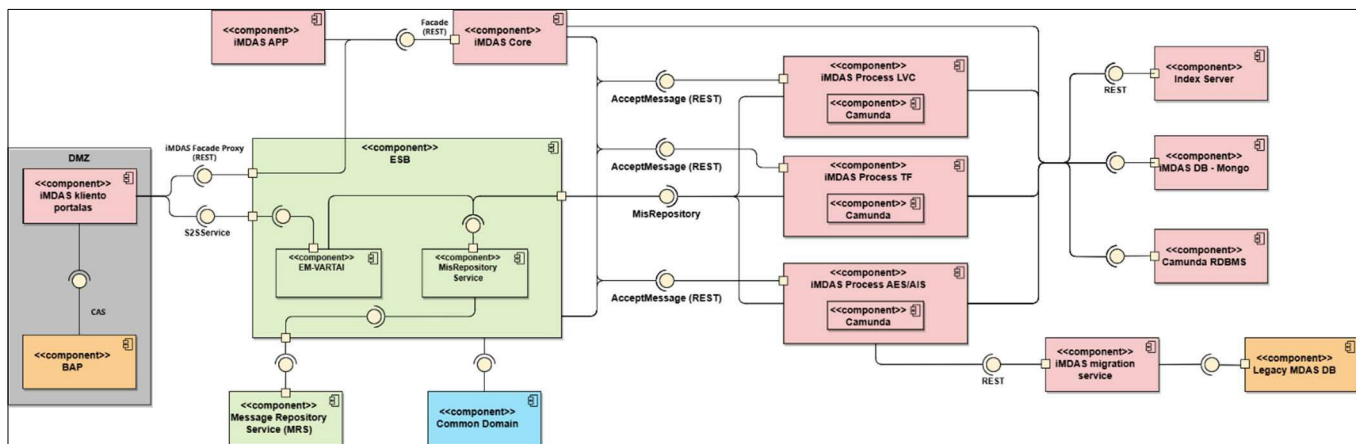
1.3.5. MDAS funkcijos realizuotos remiantis SOA pagrindinius principus atitinkančia centralizuota architektūra. Naudotojo sąsaja įgyvendinama per standartinę interneto naršyklę.

1.3.6. s-MDAS apima nacionalinę (*National domain*), bendrąją (*Common domain*) ir bendravimo su verslo ir privačiais asmenimis (*External domain*) sritis. s-MDAS architektūra pateikiama 8 paveiksle.

8 pav. s-MDAS architektūra (sistemos komponentų modelis)

1.3.7. iMDAS apima nacionalinę (*National domain*), bendrąją (*Common domain*) ir bendravimo su verslo ir privačiais asmenimis (*External domain*) sritis. iMDAS ir s-MDAS architektūra yra susijusi, abi sistemos naudoja dalį bendrų komponentų. iMDAS architektūra pateikiama 9 paveiksle. Rausva spalva pažymėti tik iMDAS skirti komponentai.

9 pav. iMDAS architektūra (sistemos komponentų modelis)

1.3.8. s-MDAS funkcionalumui įgyvendinti naudojama Oracle duomenų bazių valdymo sistema, JBoss aplikacijų serveriai, JAVA programavimo kalba, MRS, Blaze Advisor veiklos taisyklių valdymo priemonės, CentOS ir RedHat Linux operacinės sistemos, elektroninio (skaitmeninio) parašo, veiklos taisyklių, normatyvinės informacijos, ataskaitų kūrimo ir generavimo paslaugos.

1.3.9. iMDAS funkcionalumui įgyvendinti naudojama ElasticSearch, Mongo, Oracle, PostgreSQL duomenų bazių valdymo sistemos, Wildfly aplikacijų serveriai, JAVA programavimo kalba, ElasticStackCommunity Edition (ELS) priemonės, MRS, CentOS, Oracle ir RedHat Linux operacinės sistemos, normatyvinės informacijos atnaujinimo paslauga.

1.3.10. Toliau lentelėse pateikiamos MDAS ir jos sudedamųjų dalių techninės aplinkos komponentės ir realizavimo priemonės:

3 lentelė. MDAS techninės aplinkos komponentės ir realizavimo priemonės

s-MDAS Verslininko portalas

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Operacinė sistema	MS Windows 7+, MAC OSX
Programavimo platforma	HTML, Javascript, Java JRE 1.8
Interneto naršyklė	IE 7 - 11, Firefox, Java programinės įrangos (Java applets) palaikymas
Serverio dalis	
Operacinė sistema	CentOS Linux release 7.4.1708 (Core)
Duomenų bazių valdymo sistema	-
Programavimo platforma	JBossSeam, Java JDK 1.7(64 bit)
Aplikacijų serveris	JBoss AS 7.1.1
HTTP serveris	Apache/2.4.6 (CentOS)

s-MDAS

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Interneto naršyklė	IE 7 - 11, Firefox, Chrome, Java programinės įrangos (Java applets) palaikymas
Serverio dalis	
Operacinė sistema	RedHatEnterprise Linux Server release 5.5
Duomenų bazių valdymo sistema	Oracle 10.2.0.4 (WH - 10.2.0.5)

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Programavimo platforma	<i>Struts, JSP, Java JDK 1.6(64 bit)</i>
Aplikacijų serveris	<i>JBoss 5.1.0 GA</i>
HTTP serveris	<i>Apache 2.2.3</i>

iMDAS kliento portalas

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Interneto naršyklė	<i>Firefox, Chrome, Edge, Safari, mobiliuose telefonuose naudojamos naršyklės (įskaitant iPhone Safari)</i>
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Oracle Linux Server release 8.10</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	-
Programavimo platforma	<i>openjdk versija „1.8.0_292“</i>
Aplikacijų serveris	<i>WildFly 22.0.1 Final</i>
HTTP serveris	<i>Apache/2.4.37 (centos)</i>

iMDAS OP DB

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Operacinė sistema	-
Programavimo platforma	-
Interneto naršyklė	-
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Oracle Linux Server release 8.10</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>postgresql-12</i>
Programavimo platforma	-
Aplikacijų serveris	-
HTTP serveris	-

iMDAS Mongo DB

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Operacinė sistema	-
Programavimo platforma	-
Interneto naršyklė	-
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Oracle Linux Server release 8.4</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>Mongo DB 4.4.2</i>
Programavimo platforma	-
Aplikacijų serveris	-
HTTP serveris	-

iMDAS WildFly

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Operacinė sistema	<i>MS Windows 11+, MAC OSX</i>
Programavimo platforma	<i>HTML5, Javascript</i>
Interneto naršyklė	<i>Edge, Firefox, Chrome, Safari</i>
Serverio dalis	

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Operacinė sistema	<i>Oracle Linux Server release 8.10, Red Hat Enterprise Linux release 9.5 (Plow)</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	-
Programavimo platforma	<i>openjdk versija „1.8.0_292“</i>
Aplikacijų serveris	<i>WildFly 22.0.1.Final, CamundaCockpit v7.14.0</i>
HTTP serveris	<i>Apache/2.4.37 (Oracle Linux)</i>

iMDAS ElasticSearch ir Kibana

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Kliento dalis	
Operacinė sistema	-
Programavimo platforma	-
Interneto naršyklė	-
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Oracle Linux Server release 8.4</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>ElasticSearch 7.12.0</i>
Programavimo platforma	<i>openjdk versija „1.8.0_292“</i>
Aplikacijų serveris	-
Kibana	<i>7.12.0</i>
HTTP serveris	-

MDAS RuleService paslauga

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>RedHatEnterprise Linux Server release 5.5</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	-
Programavimo platforma	<i>BlazeAdvisor v.7.3, Java JDK 1.6(64 bit)</i>
Aplikacijų serveris	<i>ApacheTomcat 7.0.68</i>
HTTP serveris	<i>Apache 2.2.3</i>

MDAS MessageRepositoryService paslauga

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Red Hat Enterprise Linux release 9.5 (Plow)</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	
Programavimo platforma	<i>openjdk versija "22.0.2"</i>
Aplikacijų serveris	<i>Docker Swarm 27.5.0</i>
HTTP serveris	-

MDAS Message Repository Mongo DB

Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>Red Hat Enterprise Linux release 9.5 (Plow)</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>Mongo DB 7.0.12</i>
Programavimo platforma	-
Aplikacijų serveris	-
HTTP serveris	-

MDAS Message Repository ElasticSearch ir Kibana

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Serverio dalis	

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Operacinė sistema	<i>Red Hat Enterprise Linux release 9.5 (Plow)</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	<i>ElasticSearch 8.17.1</i>
Programavimo platforma	<i>openjdk versija "22.0.1"</i>
Aplikacijų serveris	-
Kibana	<i>8.17.1</i>
HTTP serveris	-

s-MDAS – kitos paslaugos

Techninės aplinkos komponentė	Pavadinimas, versija
Serverio dalis	
Operacinė sistema	<i>RedHatEnterprise Linux Server release 5.5</i>
Duomenų bazių valdymo sistema	-
Programavimo platforma	<i>Java JDK 1.6(64 bit)</i>
Aplikacijų serveris	<i>JBoss 4.2.3 GA, JBoss 5.1.0 GA</i>
HTTP serveris	<i>Apache 2.2.3</i>

1.3.11. Muitinės postų, Muitinės departamento, teritorinių muitinių, Muitinės kriminalinės tarnybos ir MISC pareigūnų darbui sukurtos kompiuterizuotos darbo vietos, skirtos automatizuotam importo, eksporto (reeksporto), laikinojo saugojimo, asmenų deklaracijų, TAX FREE deklaracijų, išvežimo bendrųjų deklaracijų bei pranešimų apie reeksportą, eksporto manifestų įforminimo, muitinės procedūrų užbaigimo procesų vykdymui, kontrolei, stebėjimui, įformintų deklaracijų duomenų tvarkymui.

1.3.12. Naudotojų duomenų tvarkymas ir autentifikavimas

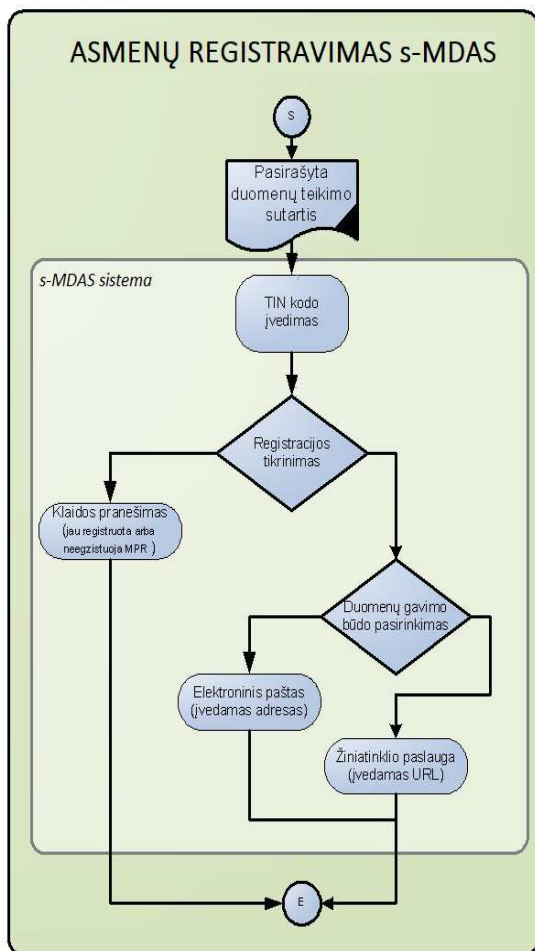
MDAS naudotojai, pagal jų atliekamas funkcijas deklaracijų apdorojimo procese, skirstomi į dvi grupes – išorinius ir vidinius naudotojus.

1.3.12.1. Išorinių s-MDAS naudotojų duomenų tvarkymas ir autentifikavimas.

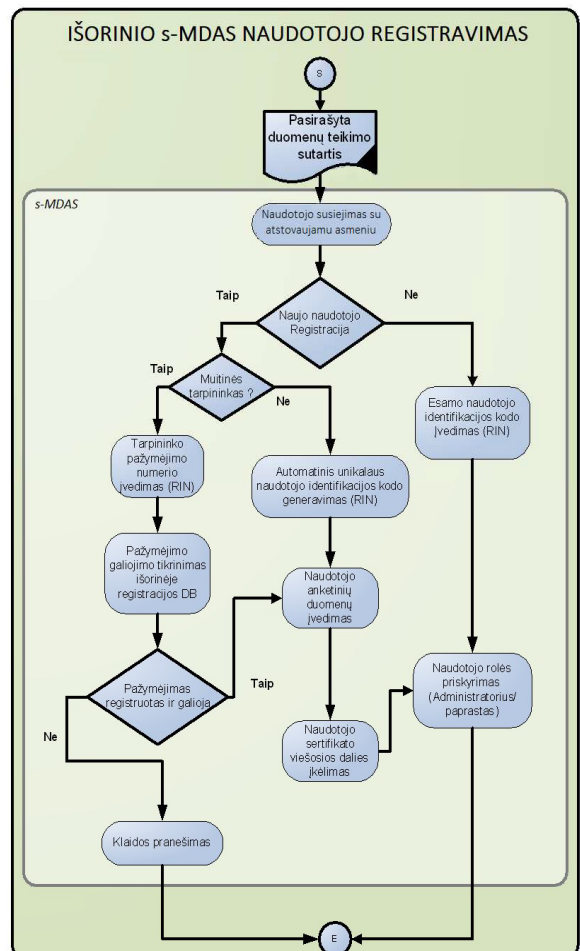
Išorinių naudotojų paskyros tvarkomos s-MDAS priemonėmis. Asmuo, deklaruojantis prekes muitinei elektroniniu būdu, turi būti pasirašęs duomenų mainų sutartį su teritorine muitine, kurios priežiūros zonoje vykdo veiklą. Sutartyje nustatoma, kaip šis asmuo pateikia elektronines deklaracijas, apibrėžiama deklaranto atsakomybė už tokiu būdu pateiktų duomenų teisingumą, nurodoma, kaip deklarantas bus informuojamas apie deklaracijos priėmimą ir jos tikrinimo rezultatus.

Registruoti naudotojai turi dvi galimybes pateikti elektroninius deklaracijos duomenis – per muitinės administruojamą s-MDAS verslininko portalą arba naudodami trečiųjų šalių pagamintą deklaracijų rengimo programinę įrangą (sistema-sistema būdu).

Asmens registravimą s-MDAS ir elektroninių duomenų gavimo iš s-MDAS būdo nustatymą (10 pav.) s-MDAS priemonėmis atlieka vidinis s-MDAS naudotojas (administratorius).

10 pav. Asmenų registravimas s-MDAS

11 pav. Išorinio s-MDAS naudotojo registravimas

Asmens naudotojo (-ų) administratoriaus registravimu s-MDAS (11 pav.) metu sukuriama naudotojo paskyra s-MDAS, kuri susiejama su atstovaujama asmeniu, ir į sistemą įkeliama naudotojo pateikto skaitmeninio sertifikato viešoji dalis. Šiuos veiksmus per s-MDAS aplikaciją atlieka vidinis s-MDAS naudotojas, kuriam suteikta tokia rolė.

Užregistravus asmens naudotojo (-ų) administratorių, pastarajam tenka atsakomybė ir prievolė s-MDAS užregistruoti asmens atstovus (pvz., juridinio asmens atveju), teiksiančius duomenis muitinei. Tai atliekama per s-MDAS verslininko portalą pagal 12 pav. pateiktą schemą.

Registravimo metu pasirenkama programinė įranga, kurią naudojant bus teikiami duomenys, sukuriama naudotojo paskyra ir registruojamas skaitmeninis naudotojo sertifikatas.

Duomenų mainai ir naudotojų autentifikavimas s-MDAS vykdomi kaip aprašyta duomenų mainų tarp dviejų informacinių posistemų procese (3 pav.) pagal 4 pav. pavaizduotą schemą.

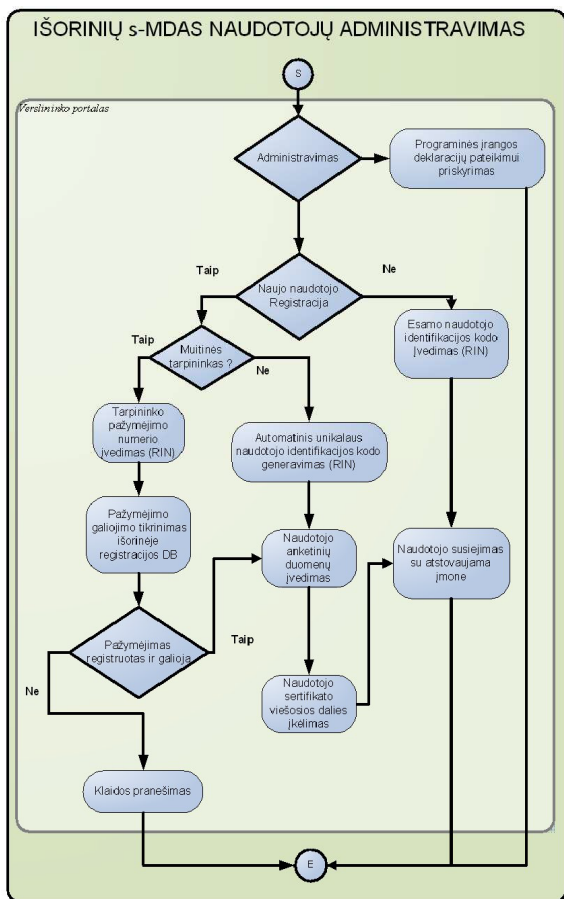
Deklaravimo proceso metu teikiant duomenis muitinei, naudotojo autentifikavimui naudojamas skaitmeninis sertifikatas naudojamas ir jį pasirašant.

1.3.12.2. Prieigų suteikimas prie iMDAS ir autentifikavimas.

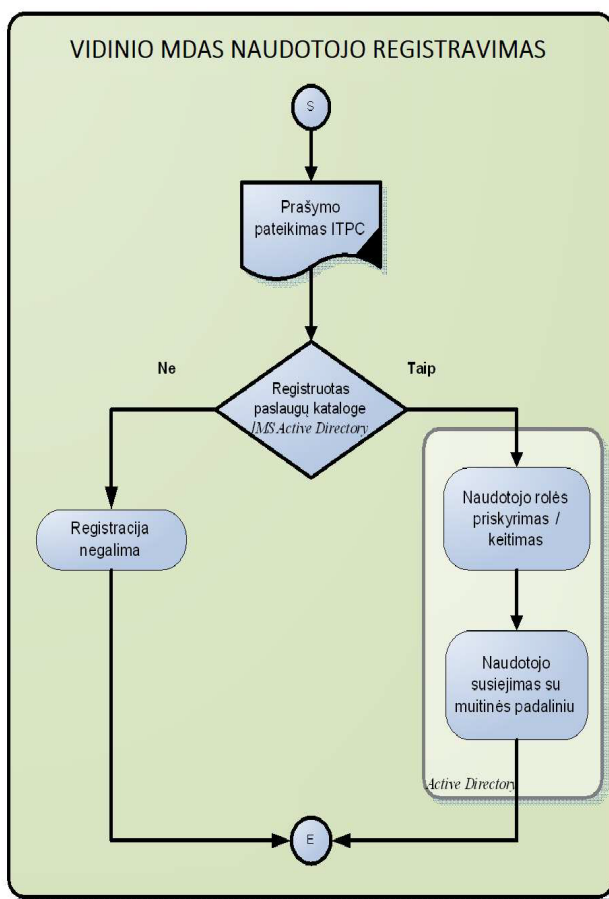
Asmenims prieiga prie iMDAS teikiamų muitinės elektroninių paslaugų suteikiama naudojant BAP vieningą prisijungimą (SSO). iMDAS teikiamų elektroninių paslaugų gavėjų išorinių naudotojų paskyros yra tvarkomos BAP priemonėmis ir jų tapatybės bei suteiktų įgaliojimų nustatymui naudojami BAP autentifikavimo būdai: VIISP ir muitinės išduotas sertifikatas.

1.3.12.3. Vidinių MDAS naudotojų duomenų tvarkymas ir autentifikavimas.

MDAS vidinių naudotojų paskyrų tvarkymas vykdomas *MS ActiveDirectory* priemonėmis pagal 13 pav. pavaizduotą schemą. Vidinio naudotojo tapatybės nustatymui yra naudojamas vardas ir slaptažodis.

12 pav. Išorinių s-MDAS naudotojų administravimas

13 pav. Vidinio MDAS naudotojo registravimas

2. PASLAUGŲ TEIKIMO SUTARTIES UŽDAVINIAI

2.1. Bendrasis uždavinys

Pagrindinis numatomos sudaryti paslaugų teikimo sutarties (toliau – Sutartis) tarp Paslaugų teikėjo ir Perkančiosios organizacijos uždavinys yra įgyvendinti ES teisės aktų reikalavimus, keliamus ES valstybių narių muitinių administracijoms deklaracijų apdorojimo srityje atnaujinant iMDAS funkcionalumą ir užtikrinti stabilų, nenutrūkstamą ir efektyvų MDAS, įskaitant sąsajas su kitomis muitinės ir išorinėmis sistemomis, veikimą, atliekamų funkcijų atitikimą teisės aktams bei veiklos poreikiams ir pagalbos teikimą MDAS bei jos realizavimo priemonių naudojimo ir priežiūros klausimais.

Vykdydamas Sutartį Paslaugų teikėjas turi atsižvelgti į šiuos ES muitų teisės aktus (toliau – ES muitų teisės aktai):

- 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas;
- 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiais taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (toliau - SMK DA);
- 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (toliau – SMK IA);
- 2025 m. kovo 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2025/512 dėl elektroninių sistemų, skirtų informacijos mainams vykdyti ir tai informacijai saugoti vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 952/2013, kūrimo, priežiūros ir naudojimo techninių priemonių;
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 70/2008/EB dėl nepopierinės muitinės ir verslo aplinkos;

- 2023 m. gruodžio 15 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2023/2879, kuriuo nustatoma darbo programa, susijusi su Sąjungos muitinės kodekse numatytų elektroninių sistemų kūrimu ir diegimu su visais jos pakeitimais (toliau – Darbo programa).

2.2. Konkretūs uždaviniai

2.2.1. Paslaugų teikėjas Pirkimo dokumentuose bei Sutartyje numatytais sąlygomis ir tvarka turės suteikti iMDAS atnaujinimo ir MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas:

2.2.1.1. iMDAS atnaujinimo centralizuoto įforminimo importo atveju, II etapo (toliau – CCI P2) paslaugas, vadovaujantis MD su DG TAXUD suderintu CCI P2 nacionaliniu projekto planu (toliau – CCI P2 NPP) ir jo visais pakeitimais ir jame nurodytu darbų atlikimo terminu, bet ne ilgiau kaip per 9 mėnesius nuo Sutarties įsigaliojimo dienos.

2.2.1.2. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos turės būti teikiamos 6 mėnesių laikotarpiu nuo Sutarties įsigaliojimo dienos, bet ne anksčiau kaip nuo 2025 m. gruodžio 30 d. Perkančiajai organizacijai prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nepranešus Paslaugų teikėjui apie Sutarties nutraukimą, MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimas automatiškai pratęsiamas 3 (trims) mėnesiams, o vėliau dar vieną kartą 3 (trims) mėnesiams. Bendra MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų trukmė negali būti ilgesnė kaip 12 (dvylika) mėnesių.

2.2.2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 89 str. 1 d. 2 p. nuostatomis Sutartis jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiama neatliekant naujos pirkimo procedūros pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, kai būtina iš to paties Paslaugų teikėjo pirkti papildomų MDAS papildymų ir (arba) pataisymų paslaugų, kurios nebuvo įtrauktos į pirminį pirkimą, kai yra visos šios sąlygos kartu:

a) Paslaugų teikėjo pakeitimas negalimas dėl ekonominių ar techninių priežasčių, tokių kaip pagal pirminį pirkimą įsigytų paslaugų pakeičiamumo ir sąveikumo reikalavimų užtikrinimas, ir dėl to, kad perkančiajai organizacijai sukeltų didelių nepatogumų ar nemažą išlaidų dubliavimą;

b) atskiro pakeitimo vertė neviršija 50 procentų pradinės MDAS papildymų ir (arba) pataisymų vertės. Tokiais pakeitimais negali būti siekiama išvengti Viešųjų pirkimų įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo.

3. PASLAUGŲ APIMTIS

3.1. Sutarties įgyvendinimo metu Paslaugų teikėjas turės teikti iMDAS atnaujinimo paslaugas:

3.1.1. atnaujinti veikiančias ir sukurti naujas iMDAS funkcijas, kad būtų įgyvendintas CCI P2 funkcionalumas vadovaujantis Darbo programoje ir DG TAXUD parengtuose dokumentuose (įskaitant ir RFC) pateiktais reikalavimais;

3.1.2. atlikti iMDAS CCI P2 funkcionalumo atitikties testavimą (*conformance testing*), vadovaujantis DG TAXUD parengtais atitikties testavimo dokumentais ir CCI P2 NPP pateiktais reikalavimais.

3.2. Sutarties įgyvendinimo metu Paslaugų teikėjas turės teikti šias MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas:

3.2.1. Vadovaujantis šios specifikacijos 4.4.7 p. pateiktais reikalavimais kartu su Perkančiosios organizacijos specialistais užtikrinti nenutrūkstamą, stabilų ir efektyvų MDAS ir MRS darbą, šalinti sutrikimus, įskaitant sutrikimus atsiradusius dėl klaidų programinėje įrangoje, dėl sutrikimų atsiradusius praradimus ir netikslumus duomenyse (pvz., techniškai sugadinti įrašai duomenų bazėje dėl klaidingo programinės įrangos veikimo nekorektiškai suformuotas įrašo (-ų) turinys ir pan.), kurių pašalinimui nepakanka Perkančiosios organizacijos specialistų kvalifikacijos.

3.2.2. Vadovaujantis šios specifikacijos 4.4.8 p. pateiktais reikalavimais:

3.2.2.1. atlikti MDAS papildymus ir (arba) pataisymus:

3.2.2.1.1. atsiradus naujiems arba pasikeitus iMDAS įgyvendintiems teisės aktams;

3.2.2.1.2. atsiradus naujiems su iMDAS susijusiems EK parengtiems dokumentams, įskaitant EK parengtus žinomų klaidų ištaisymo bei tobulinimo pakeitimų (DDNA RFC) dokumentus, arba EK reikalavimams, kurių įgyvendinimas privalomas valstybėms narėms;

- 3.2.2.1.3.** šalinant iMDAS atliekamų funkcijų neatitikimą funkciniais bei techniniais reikalavimams;
- 3.2.2.1.4.** sprendžiant iMDAS projektavimo ir kūrimo metu nenumatytas problemas, įskaitant ir neracionaliai įgyvendintus sprendimus;
- 3.2.2.1.5.** užtikrinant iMDAS funkcijų atlikimo priimtinumą naudotojui: tiek galutiniam naudotojui, tiek MDAS priežiūros specialistams;
- 3.2.2.1.6.** realizuojant iMDAS naudojimo ir priežiūros metu atsiradusius papildomus mutinės veiklos ir priežiūros specialistų poreikius;
- 3.2.2.1.7.** atnaujinus su iMDAS susijusias informacines sistemas, jeigu šie atnaujinimai daro įtaką pakeitimų atsiradimui iMDAS ir (arba) jos aplinkoje;
- 3.2.2.1.8.** pritaikant iMDAS diegiamoms naujoms naudojamų realizavimo priemonių, operacinių ir duomenų bazių valdymo sistemų versijoms;
- 3.2.2.1.9.** šalinant MDAS ir (arba) MRS sutrikimus, kilusius dėl MDAS ir (arba) MRS veikimą užtikrinančios infrastruktūros ir (arba) kitų naudojamų informacinių technologijų sutrikimo;
- 3.2.2.1.10.** esant poreikiui atlikti pakeitimus sistemoje kitais atvejais;
- 3.2.2.2.** atlikti analizę su iMDAS susijusių teisės aktų, EK ir kitų veiklos reikalavimų ir su jais susijusių dokumentų ir (arba) veiklos procesų galinčių iššaukti iMDAS pakeitimus bei teikti išvadas ir rekomendacijas pakeitimų įgyvendinimui MDAS.
- 3.2.3.** Teikti pagalbą (konsultacijas ir praktinę pagalbą) Perkančiosios organizacijos specialistams, vadovaujantis šios specifikacijos 4.4.9 p. reikalavimais:
- 3.2.3.1.** MDAS sisteminės priežiūros, duomenų bazių, atnaujinimų kėlimo į testavimo ir gamybinės aplinkas, foninių darbų (įjungimo/išjungimo), naudotojų administravimo ir kitais su MDAS realizavimu ir jų aplinka susijusiais klausimais;
- 3.2.3.2.** MDAS įdiegtų funkcinų sprendimų klausimais.
- 3.2.4.** Atlikti Perkančiosios organizacijos iškeltų problemų dėl MDAS ir (arba) MRS veikimo sutrikimų arba neefektyvaus veikimo analizę bei teikti išvadas ir rekomendacijas MDAS ir MRS klausimais pagal Perkančiosios organizacijos prašymus.
- 3.2.5.** Atlikti MDAS ir MRS darbo stebėseną (*monitoring*) iškilus veikimo problemoms, ištaisius klaidas, įdiegus naujas MDAS ir (arba) MRS naudojamos programinės įrangos versijas bei atlikus kitus MDAS ir MRS nenutrūkstamam ir efektyviam veikimui turinčius įtakos pakeitimus ir spręsti stebėsenos metu pastebėtas problemas.
- 3.2.6.** Atlikti su MDAS ir MRS administravimu susijusias paslaugas (atnaujinimų įdiegimo, MDAS ir MRS veikimui užtikrinti būtinų nustatymų ir pan. tvarkymą) pagal Perkančiosios organizacijos specialistų prašymus.

4. REIKALAVIMAI SUTARTIES VYKDYMO VEIKLOMS

4.1. Reikalavimai iMDAS atnaujinimo veikloms:

- 4.1.1.** Paslaugų teikėjas per 1 mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo dienos turi parengti ir pateikti derinti už Sutarties įgyvendinimą atsakingai Perkančiosios organizacijos darbo grupei Sutarties įgyvendinimo darbų planą.
- 4.1.2.** iMDAS atnaujinimo paslaugų teikimo laikotarpiu Paslaugų teikėjas turi pateikti ketvirčio ir galutinę ataskaitas, kurioms reikalavimai pateikti šios techninės specifikacijos 5 skyriuje.

4.2. Reikalavimai iMDAS architektūrai, saugai, techninei aplinkai, auditavimui, greitaveikai, licencijavimui, naudotojo grafinei sąsajai ir integravimui, (nefunkciniai reikalavimai):

- 4.2.1.** Paslaugų teikėjas, siūlydamas iMDAS atnaujinimo būdus turi atsižvelgti į jų suderinamumą su jau įdiegtais LR mutinės sprendimais bei jų atitikimą Integruotos MIS funkcinės ir techninės architektūros reikalavimams, siekiant išsaugoti įdėtas investicijas (*investment saving*).
- 4.2.2.** iMDAS neturi būti pažeistas architektūros sprendimas, atitinkantis į paslaugas orientuotos architektūros SOA principus, išlaikant kuo didesnę ją sudarančių komponentų tarpusavio nepriklausomybę.
- 4.2.3.** Atnaujinamo iMDAS architektūra turi būti suderinama su Perkančiąja organizacija ir parengta taip, kad būtų naudojama Perkančiajai organizacijai VSSA suteiktoje centralizuotoje

infrastruktūroje, naudojant VSSA teikiamas paslaugas, nurodytas VSSA teikiamų paslaugų kataloge [IT paslaugų katalogas - VSSA portalas - VSSA PORTALAS](#).

4.2.4. iMDAS architektūra turi būti atnaujinta ir parengta taip, kad atliekant kiekvieną iMDAS atnaujinimo darbų paketą ir/arba pakeitimą, ir/arba garantinės priežiūros metu atliktą papildymą/pataisymą, jis būtų lengvai diegiamas į Perkančiajai organizacijai suteiktą centralizuotą infrastruktūrą, kuri turi atitikti VSSA pateiktus centralizuotos infrastruktūros reikalavimus ir suderinamos su logine debesijos paslaugų teikimo IT infrastruktūros architektūra. Operacinių sistemų, duomenų bazių valdymo sistemos, aplikacijų serverio ir kitų naudojamų techninių priemonių versijos turi būti suderintos su Perkančiąja organizacija.

4.2.5. Visi iMDAS komponentai ir jų funkcijos turi veikti vienoje techninės infrastruktūros aplinkoje (tame pačiame duomenų centre, užtikrinančiame aukšto patikimumo reikalavimus).

4.2.6. iMDAS architektūra turi būti atnaujinta užtikrinant plečiamumo principą.

4.2.7. Sistemos architektūra turi užtikrinti, kad vieno iMDAS naudotojo veiksmai neblokotų kito naudotojo veiksmų ir nedarytų įtakos bet kurių iš iMDAS komponentų greitaveikai.

4.2.8. iMDAS architektūra turi palaikyti sistemos pajėgumų plėtros galimybes, prijungiant papildomą virtualią infrastruktūrą arba techninę įrangą, arba diegiant balansavimo priemones ir didinant mazgų (*node*) skaičių; esant pajėgumų plėtros poreikiui turi būti pateikta specifikacija sistemos talpai, skaičiavimo greičiui ir techninės bazės plėtrai:

4.2.8.1. architektūra turi leisti vykdyti plėtrą atskiruose lygmenyse;

4.2.8.2. turi būti sudarytos iMDAS plėtros galimybės, neatliekant papildomų projektavimo ar programinės įrangos išieities tekstų keitimo darbų papildyti sistemą naujais ištekliais.

4.2.9. Visų techninių priemonių (tokių kaip operacinės sistemos, duomenų bazių valdymo sistemos, aplikacijų serveriai, bibliotekos ir kitos naudojamos techninės priemonės), skirtų iMDAS funkcionalumui sukurti ir tinkamam veikimui užtikrinti, versijos turi būti suderintos su Perkančiosios organizacijos atstovais ir tenkinti kibernetinio saugumo reikalavimus.

4.2.10. iMDAS programinė įranga neturi būti ribojantis veiksnys, didinant iMDAS našumą. iMDAS funkcionalumo pakeitimas vienoje ar keliose funkcinėse srityse neturi būti visos informacinės sistemos arba jos komponentų perkūrimo priežastimi.

4.2.11. iMDAS turi būti lengvai konfigūruojama, išplečiama ir integruojama su LR muitinės informacine infrastruktūra bei taikomosiomis programomis, naudojant ESB.

4.2.12. iMDAS turėtų būti grindžiama naujausiais standartais, naudotinos objekcinio programavimo kalba Java ir žiniatinklio/tinklinių paslaugų (*webservices*) technologijos.

4.2.13. iMDAS turi būti pasiekiamas, naudojant interneto naršyklę ir nediegiant jokių papildinių (*add-in, plug-in*) ar papildomų programinių komponentų.

4.2.14. iMDAS turi palaikyti *Unicode* (UTF – 8) standartą.

4.2.15. Sistema turi naudoti kintamuosius, kurie yra konfigūruojami tik sistemos konfigūracijos failuose. Adresų tipo kintamieji turi palaikyti FQDN/DNS įrašų tipą (IP adresai neturi būti naudojami).

4.2.16. iMDAS turi būti apsaugota nuo saugumo pažeidimų, kurie įvardijami OWASP TOP 10 (<https://www.owasp.org>) periodiškai skelbiamame aktualiame dokumente ir ankstesnėse šio dokumento versijose nurodytų pažeidžiamumų.

4.2.17. iMDAS saugumas turi būti užtikrinamas programos lygmeniu, duomenų bazės lygmeniu, tinklo lygmeniu, aparatinio lygmeniu.

4.2.18. iMDAS turi naudoti projekto vykdymo metu palaikomą saugaus duomenų apsikeitimo protokolo TLS versiją, ne žemesnę, nei TLS 1.20.

4.2.19. Paslaugų teikėjas turi įdiegti Perkančiosios organizacijos pateikiamus SSL sertifikatus, kuriuos interneto naršyklės laiko patikimais (*Trusted*).

4.2.20. Naudotojų slaptažodžiai ir vardai turi būti saugomi su tinkamu prieigos kontrolės užtikrinimu ir slaptažodžių šifravimu.

4.2.21. Sistemoje turi būti užtikrinamas duomenų konfidencialumas, t. y. turi leisti asmenims matyti tik tuos duomenis, kuriuos jie gali matyti. Konfidencialumas yra siejamas su komunikavimo privatumu, svarbių duomenų saugiu saugojimu, naudotojų registracija bei ribotu duomenų matomumu.

4.2.22. iMDAS turi veikti VSSA teikiamoje infrastruktūroje su galimybe perkelti ją į kitą duomenų centrą, neatliekant iMDAS komponentų esminių perkūrimo darbų. Turi būti pateiktos visos iMDAS veikti ir diegti reikalingos sudedamosios dalys.

4.2.23. Perkančioji organizacija pagal paslaugų teikėjo parengtas aplinkų specifikacijas ir nustatytą IT paslaugų kataloge nurodytų paslaugų poreikį parengs ir sukonfigūruos diegimui šias iMDAS aplinkas:

4.2.23.1. testavimo aplinką;

4.2.23.2. gamybinę aplinką.

4.2.24. Testavimo aplinkos architektūros principai turi atitikti numatomos gamybinės aplinkos architektūrą.

4.2.25. Teikėjas turi pasiūlyti ir suderinti su Perkančiąja organizacija rezervinių kopijų darymo procesus, duomenų archyvavimo priemones ir taisykles, kurios užtikrintų apsaugą nuo duomenų praradimo.

4.2.26. Duomenų rezervinio kopijavimo procesų vykdymo metu negali nukentėti bendra sistemos greitasveika.

4.2.27. Auditavimo informacijai saugoti turės būti naudojama programinė įranga, suderinta su Perkančiąja organizacija arba jos suteikta programinė įranga. Turi būti fiksuojami iMDAS naudotojų atliekami veiksmai. Naudotojų veiksmų įrašų (auditavimo įrašų) istorijoje turi būti saugoma informacija apie:

4.2.27.1. prisijungimus prie sistemos;

4.2.27.2. atsijungimus nuo sistemos;

4.2.27.3. nesėkmingus bandymus prisijungti arba registruotis informacinėje sistemoje;

4.2.27.4. kitus saugai svarbius įvykius, nustatytus detalios analizės ir projektavimo etapų metu.

4.2.28. Turi būti galimybė kaupti veiksmų / audito istoriją apie visus veiksmus, kuriuos atliko administratoriaus teisėmis prisijungęs naudotojas.

4.2.29. Siekiant išvengti perteklinės auditavimo informacijos kaupimo, tikslūs audito įrašų darymo momentai turi būti suderinti su Perkančiąja organizacija iMDAS atnaujinimo analizės ir projektavimo etapų metu.

4.2.30. Duomenų mainai realizuojami žiniatinklio paslaugų pagalba asinchroniniu būdu, užklauso/atsakymo principu (*request/response*) taip, kaip tai aprašyta šio dokumento 1.3.2. punkte.

4.2.31. Duomenų mainai tarp iMDAS ir muitinės IS turi būti įgyvendinti atsižvelgiant į perkančioje organizacijoje taikomą architektūrą bei vadovaujantis SOA principais, taikant SOAP ir naudojant XML formato pranešimus. Suderinus su Perkančiąja organizacija, duomenų mainams įgyvendinti gali būti taikomas ir (arba) REST protokolas, ir (arba) JSON formato pranešimai. Įgyvendinama sąsaja turi būti specifikuota aiškiai ir detaliai aprašant duomenų mainams naudojamų pranešimų struktūras, operacijas, o taikant kodavimą aprašyti naudojamus kodavimo technologijas ir algoritmus, bei instrukcijas tokių duomenų dekodavimui audito ar stebėsenos tikslams.

4.2.32. Jeigu iMDAS paslaugoms teikti reikia sąsajų su Integruotos MIS posistemiais ar išorinėmis IS, kurių nėra Sutarties įgyvendinimo metu, turi būti parengtos tų sąsajų specifikacijos, atlikti kūrimo (komunikavimui tarp iMDAS ir ESB) ir testavimo darbai, naudojant Paslaugų teikėjo parengtus imitatorius. Rengiant IS integracijos sprendimą, turi būti parengta integracijos specifikacija, kurioje aprašoma sąveikaujančių IS duomenų mainų schema, duomenų mainų procesas, duomenų modelis, duomenų mainams naudojamų pranešimų schemas. Taip pat Paslaugų teikėjas turės parengti specifikaciją, kurioje detalizuojami ESB procesai, komunikavimo mechanizmai, pranešimų transformacijos, jei šalis naudoja skirtingas pranešimų schemas, ir kitos techninės detalės, reikalingos naujai kuriamos sąsajos teisingam veikimui.

4.2.33. iMDAS sistemoje kuriant sąsajas su kitomis muitinės ar išorinėmis informacinėmis sistemomis pirmiausiai turi būti panaudojamos anksčiau įgyvendintos sąsajos ir (arba) žiniatinklio paslaugos, metodai.

4.2.34. Sukurta galimybė periodiškai ar rankiniu būdu inicijuoti sinchronizacijos procesą.

4.2.35. Autorizuojant vidinius naudotojus ir jungiantis prie iMDAS turi būti numatyta galimybė naudotis Perkančiosios organizacijos naudojamu *ActiveDirectory* arba LDAP sprendimu.

4.2.36. Sistemoje jau turi būti paruošta integracija ir diegimo metu suintegruoti prisijungimai, naudojant *ActiveDirectory* duomenis vieningam prisijungimui prie sistemų.

4.2.37. Turi būti pateikta visa programinė įranga, jos veikimui reikalingos licencijos, neribojančios iMDAS funkcinių objektų skaičiaus, naudotojų skaičiaus, vienu metu besinaudojančių naudotojų skaičiaus, tinklo pralaidumo, dokumentų dydžio, formato, bendrojo saugomos informacijos kiekio, sąsajų kvietimų skaičiaus ir kitų efektyviam iMDAS darbui reikalingų parametrų.

4.2.38. Paslaugų teikėjas neturi pateikti ir į pasiūlymo kainą įskaičiuoti tų licencijų, kurios yra užsakomos iš VSSA pateikiamo IT paslaugų katalogo.

4.2.39. Pateikiamas licencijų kiekis turi leisti sukonfigūruoti sistemą taip, kad būtų tenkinami jai keliami greitaveikos reikalavimai.

4.2.40. iMDAS plėtimui, pridėdant naujų techninių resursų, neturi būti reikalaujama įsigyti papildomų iMDAS veikimui reikalingų technologinių licencijų (pvz., papildomų duomenų bazių valdymo sistemos licencijų). Programinė įranga taip pat neturi būti ribojantis veiksnys didinant iMDAS našumą.

4.2.41. Jeigu paslaugų teikėjas pateikia veikiančioje iMDAS versijoje nenaudojamą licencinę programinę įrangą (*CommercialOff-The-ShelfSoftware*), ji turi būti pateikiama kartu su visomis reikiamomis licencijomis.

4.2.42. Jei iMDAS atnaujinimui ir veikimui užtikrinti yra reikalingos standartinės (komercinės) programinės įrangos licencijos, jas Paslaugų teikėjas turi pateikti kartu su iMDAS visam iMDAS kūrimo paslaugų laikotarpiui (įskaitant ir garantinės priežiūros laikotarpį).

4.2.43. iMDAS naudotojo sąsajai keliami reikalavimai:

4.2.43.1. iMDAS naudotojo sąsaja turi būti prieinama naudojant interneto naršyklę. Atnaujintos iMDAS funkcijos turi tinkamai veikti šių, plačiausiai naudojamų, naršyklių naujausiose versijose: Edge, Google Chrome, Firefox, Safari;

4.2.43.2. iMDAS naudotojo sąsaja turi būti parengta laikantis bendrinės lietuvių kalbos taisyklių.

4.2.43.3. iMDAS turi būti tinkamai atvaizduojama įvairių rezoliucijų ekranuose;

4.2.43.4. iMDAS naudotojo sąsajoje esantys duomenų įvedimo laukai turi turėti duomenų patikros (*validation*) taisykles ir tikrinti įvedamų duomenų logikos korektiškumą. Laukai ir laukų patikros taisyklės turi būti suderinti su Perkančiąja organizacija detalios analizės ir projektavimo etapų metu.

4.2.44. Sąrašams taikomi reikalavimai:

4.2.44.1. Jeigu parametras turi baigtinį reikšmių skaičių, t. y., parametro reikšmės nekinta, jis turi būti pateikiamas klasifikatoriaus arba iškrentančio sąrašo (turi būti panaudojamas Dinaminio HTML arba analogiškas funkcionalumas) forma;

4.2.44.2. išplėstinės paieškos rezultatai turi būti pateikiami sąrašo forma, turinčia puslapių numeravimo galimybę;

4.2.44.3. sąrašė pateikiamos galimybės rūšiuoti sąrašą pagal visus sąrašo objektų atributus didėjimo arba mažėjimo tvarka;

4.2.44.4. Jei iMDAS naudotojas yra užpildęs naršyklėje pateiktos formos duomenis, tuomet jų neišsaugojus ir inicijavus kitus veiksmus, turi būti pateikiamas sisteminis pranešimas, perspėjantis apie galimą duomenų praradimą ir reikalaujantis tarpinio patvirtinimo dėl inicijuoto veiksmo tęsimo.

4.2.45. Klaidų pranešimai naudotojo sąsajoje turi būti pateikiami taip, kad naudotojui būtų aišku, koks veiksmas buvo atliktas ir kokius veiksmus jam toliau reikia daryti, kad galėtų tęsti darbą.

4.2.46. Visi vienodo tipo pranešimai turi būti pateikiami vienodu stiliumi (toje pačioje lango/formos vietoje, išskirti tuo pačiu grafiniu stiliumi ir spalvomis).

4.2.47. iMDAS turi būti indikuojami ilgiau trunkantys procesai (funkcijos), kad naudotojui būtų aišku, jog iMDAS veikia, ir nėra būtinybės iškviešti tų pačių funkcijų keletą kartų.

4.3. Reikalavimai iMDAS atnaujinimo garantinės priežiūros paslaugoms:

4.3.1. Įgyvendinus šios techninės specifikacijos 3.1 p. nurodytas veiklas, iMDAS turės būti suteikta nemokama 12 mėn. trukmės garantinė priežiūra.

4.3.2. Visos paslaugos, susijusios su iMDAS atnaujinimo rezultatų sutrikimais (klaidomis), pagalba (konsultacijomis), šių rezultatų stebėseną ir jos metu pastebėtų problemų sprendimu, turi būti

teikiamos nemokamai iMDAS priežiūros ir palaikymo atitinkamų paslaugų teikimo apimtyje ir 4.4 papunktyje nustatyta tvarka.

4.3.3. Papildymai (pataisymai), susiję su iMDAS atnaujinimo rezultatų atliekamų funkcijų neatitikimu funkciniais bei techniniais reikalavimams, turi būti atliekami nemokamai 4.4 papunktyje nustatyta tvarka, taikoma abonentinio mokesčio apimtyje teikiamoms MDAS paslaugų prašymų paslaugoms.

4.3.4. Paslaugos, nurodytos 4.3.2 ir 4.3.3 papunkčiuose, teikiamos nuo iMDAS atnaujinimo paslaugų priėmimo – perdavimo akto/-ų pasirašymo dienos.

4.4. Reikalavimai MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms

4.4.1. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugos teikiamos taikant du apmokėjimo tipus:

4.4.1.1. fiksuotą mėnesinį mokestį (toliau – abonentinis mokestis), apmokant už suteiktas paslaugas, nurodytas 3.2.1, 3.2.3 – 3.2.6 papunkčiuose, įskaitant sutarties valdymą, (bendra abonentinio mokesčio suma negali sudaryti daugiau nei 70 proc. Sutartyje numatytos bendros MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų sumos);

4.4.1.2. apmokėjimą pagal Sutartyje nustatytus ekspertinių darbo valandų įkainius (toliau – įkainiai), apmokant už suteiktas paslaugas, nurodytas 3.2.2 papunktyje.

4.4.2. Paslaugai suteikti reikalingų kaštų įvertinimas (toliau – kaštų įvertinimas) atliekamas Paslaugų teikėjui parengus ir pateikus Perkančiajai organizacijai detalią išvadą, kurioje nurodoma: darbų apimtis ją detalizuojant pagal skirtingą darbų (veiklų) pobūdį ir etapus, paslaugai suteikti reikalingų ekspertinių darbo valandų kiekis ir jų kaina pagal Sutartyje nustatytus įkainius, juos paskirstant pagal įvardytą darbų ir jų atlikimo etapų detalizavimą. Paslaugų teikėjo pateiktas kaštų įvertinimas derinamas su Perkančiąja organizacija ir, jei reikia, tikslinamas.

4.4.3. Į kaštų įvertinimą neturi būti įtraukiami Perkančiajai organizacijai pateikto rezultato įdiegimo į testavimo ir gamybines aplinkas, priėmimo testavimo ir klaidų taisymo bei konsultacijų testavimo metu kaštai, taip pat paslaugos įgyvendinimui reikalingų susitikimų (Paslaugų teikėjo kelionės, apgyvendinimo ir pan.) kaštai.

4.4.4. Kaštų įvertinimas atliekamas prieš suteikiant paslaugą, išskyrus 3.2.2.1.9 papunktyje nurodytą atvejį. 3.2.2.1.9 papunktyje nurodytu atveju kaštų įvertinimas pateikiamas ir suderinamas su Perkančiąja organizacija atlikus darbus.

4.4.5. Perkančioji organizacija nemoka už Paslaugų teikėjo atliktą ir pateiktą kaštų įvertinimą ir pasilieka sau teisę neužsakyti įvertintos paslaugos, išskyrus 3.2.2.1.9 papunktyje nurodytą atvejį.

4.4.6. Perkančiosios organizacijos ir Paslaugų teikėjo suderintas kaštų įvertinimas yra fiksuotas ir nekeičiamas nei paslaugos įgyvendinimo metu, nei ją įgyvendinus.

4.4.7. Reikalavimai MDAS sutrikimams šalinti

4.4.7.1. Sutrikimas – tai:

- visiškas arba dalinis MDAS darbo sutrikimas, kai MDAS nebeatlieka tų funkcijų, kurias atlikdavo iki sutrinkant darbui;

- klaida MDAS komponentų ar jų realizavimo priemonėse, dėl kurios visai arba iš dalies neįmanoma atlikti tam tikrų funkcijų arba šios funkcijos pateikiami rezultatai yra klaidingi.

Reakcijos laikas ir sutrikimo pašalinimo laikas priklauso nuo sutrikimo tipo, kuris nustatomas pagal sutrikimo įtaką munitinės veiklai ir naudotojų skaičiaus, kuriems padarė įtaką sutrikimas bei atitinkamo sutrikimo pasikartojimo dažnį.

4.4.7.2. Sutrikimų tipai:

4.4.7.2.1. kritiniai, kai Perkančioji organizacija negali vykdyti jai LR įstatymų bei ES aktų deleguotų funkcijų:

- neveikia visa sistema ar jos komponentas, darantis kritinę įtaką MDAS įgyvendintiems veiklos procesams, arba

- klaidingai veikia MDAS komponentas, darantis kritinę įtaką joje įgyvendintiems veiklos procesams, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių, arba

- neveikia arba klaidingai veikia MDAS komponentas, sąveikaujantis su kitomis munitinės ir (arba) išorinėmis IS ir darantis kritinę įtaką posistemų ar sistemų veiklai, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių.

4.4.7.2.2. svarbūs, kai:

- neveikia arba klaidingai veikia MDAS komponentas, nedarantis kritinės įtakos veiklos procesams, ir nėra kitų problemos išsprendimo galimybių arba (ir);
- neveikia arba klaidingai veikia MDAS komponentas, sąveikaujantis su kitomis muitinės ir (arba) išorinėmis IS ir neturintis kritinės įtakos posistemų ar sistemų veiklai, ir nėra kitų problemos išsprendimo būdų.

4.4.7.2.3. **vidutiniai**, kai naudotojai negali naudotis arba gali tik iš dalies naudotis tam tikromis MDAS funkcijomis, bet yra laikini sutrikimo sprendimo būdai;

4.4.7.2.4. **maži** – nereikalaujantys skubaus sprendimo.

4.4.7.3. Kiekvienam sutrikimo tipui priskiriamas atitinkamas prioritetas. Kiekvienam prioritetui nustatomas reakcijos laikas ir laiko limitas, skirtas sutrikimui pašalinti, sąryšis tarp jų pateiktas 4 lentelėje.

4.4.7.4. Reakcijos ir sutrikimo pašalinimo laikai:

4.4.7.4.1. **Reakcijos laikas** – tai laikas nuo momento, kai Perkančioji organizacija Priežiūros reglamente nustatyta forma praneša Paslaugų teikėjui apie sutrikimą, iki laiko momento, kai Paslaugų teikėjas realiai pradeda sutrikimo šalinimo darbus, prieš tai patvirtinęs informacijos apie sutrikimą gavimą.

4.4.7.4.2. **Sutrikimo pašalinimo laikas** – tai laikas nuo momento, kai baigėsi Reakcijos laikas, iki momento, kai sutrikimas pašalintas (klaida ištaisyta), ir sutrikimo pašalinimo faktas fiksuojamas Priežiūros reglamente nustatyta tvarka.

4.4.7.5. Reakcijos laikas ir sutrikimo pašalinimo laikas priklauso nuo sutrikimo tipo, kuris nustatomas pagal sutrikimo įtaką muitinės veiklai ir naudotojų skaičiaus, kuriems padarė įtaką sutrikimas bei atitinkamo sutrikimo pasikartojimo dažnį.

4.4.7.6. 4 lentelėje pateikiama informacija apie reakcijos ir sutrikimų pašalinimo laikus pagal sutrikimų tipus ir juos atitinkančius prioritetus:

4 lentelė

Sutrikimo tipas	Prioritetas	Reakcijos laikas	Sutrikimo pašalinimo laikas
Kritinis	Kritinis	iki 1 val.	2 val.
Svarbus	Aukštas	iki 2 val.	1 darbo* diena
Vidutinis	Vidutinis	iki 1 darbo dienos	8 darbo* dienos
Mažas	Žemas	iki 2 darbo dienų	15 darbo* dienų

* - Perkančiosios organizacijos darbo valandos arba dienos

4.4.7.7. Sutrikimo tipą ir prioritetą nustato Perkančioji organizacija, Paslaugų teikėjo siūlymu ir Perkančiosios organizacijos sutikimu sutrikimo tipas ir prioritetas gali būti tikslinami.

4.4.7.8. Į sutrikimo sprendimo laiką neįskaičiuojamas laikas, kai sprendimo iniciatyva yra Perkančiosios organizacijos pusėje (Paslaugų teikėjo prašymu teikiami patikslinimai, tikrinami (testuojami) sprendimo rezultatai ir pan.), taip pat laikas nuo Paslaugų teikėjo pranešimo apie sutrikimo išsprendimą iki Perkančiosios organizacijos patvirtinimo apie sprendimo tinkamumą.

4.4.7.9. Jeigu sutrikimo neįmanoma pašalinti per nustatytą sutrikimo pašalinimo laiką, Paslaugų teikėjas privalo apie tai, Priežiūros reglamente nustatyta tvarka, informuoti Perkančiąją organizaciją, ir, pateikęs argumentuotą pagrindimą, suderinti naują sutrikimo šalinimo terminą. Paslaugų teikėjui paprašius ilgesnio sutrikimo sprendimo laiko, nei buvo nustatytas pradinis sutrikimo sprendimo laikas, Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę su siūlomu ilgesniu sprendimo terminu nesutikti ir pratęsti terminą laiku, ne ilgesniu, nei pradinis sprendimo laikas.

4.4.7.10. Jeigu sutrikimo pašalinimui galima pritaikyti laikiną sprendimą, o problemą, sukėlusią sutrikimą, spręsti atskirai, Perkančiosios organizacijos sprendimu sutrikimas gali būti laikomas išspręstu, o problema sprendžiama registruojant Paslaugų teikėjui atitinkamą paslaugos prašymą, kuris įgyvendinamas šios specifikacijos 4.4.8 p. nustatyta tvarka.

4.4.7.11. Paslaugų teikėjo pagrįstas prašymas pratęsti sutrikimo šalinimo terminą gali būti teikiamas ne daugiau, kaip 2 kartus. Pateiktas prašymas trečią kartą pratęsti terminą Perkančiosios organizacijos traktuojamas kaip termino nesilaikymas. Prašymas pratęsti terminą pateikiamas iki

pasibaigiant nustatytam sutrikimo išsprendimo terminui. Nepateikus prašymo pratęsti sutrikimo sprendimo termino iki jo pabaigos, laikoma, kad sutrikimo sprendimas vėluoja.

4.4.7.12. Paslaugų teikėjui dėl savo kaltės nesilaikant nustatytų sutrikimų pašalinimo terminų arba naujai suderintų laikų, jam skiriama bauda, kuri apskaičiuojama procentais nuo mėnesiui tenkančios¹ Sutartyje numatytos didžiausios MDAS priežiūrai ir palaikymui skirtos sumos²:

- esant kritinio prioriteto sutrikimui – 10 %, kai fiksuojami 2 terminų nesilaikymo atvejai;
- esant aukšto prioriteto sutrikimui – 5 %, kai fiksuojami 2 terminų nesilaikymo atvejai;
- esant vidutinio prioriteto sutrikimui – 4 %, kai fiksuojami 3 terminų nesilaikymo atvejai;
- esant žemo prioriteto sutrikimui – 2 %, kai fiksuojami 3 terminų nesilaikymo atvejai.

4.4.7.13. Jeigu sutrikimo šalinimo terminas pratęsiamas dėl ne nuo Paslaugų teikėjo priklausančių aplinkybių (pvz., Perkančiosios organizacijos atliekamų veiklų, būtinų sutrikimui pašalinti), jam negalioja sąlygos, numatytos 4.4.7.11 – 4.4.7.12 p.

4.4.8. Reikalavimai MDAS paslaugų prašymams

4.4.8.1. Paslaugos prašymas apima 3.2.2 p. nurodytus MDAS papildymus (pataisymus), analizės atlikimą ir 3.2.3 – 3.2.6 p. nurodytas paslaugas.

4.4.8.2. 3.2.2 papunktyje nurodytos paslaugos įgyvendinamos taikant įkainių apmokėjimo tipą, 3.2.3 – 3.2.6 papunkčiuose nurodytų paslaugų apmokėjimui taikomas abonentinis mokestis.

4.4.8.3. MDAS papildymas apima naujų MDAS ir (arba) jos aplinkos, įskaitant sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis, elementų, atliekančių tam tikras funkcijas, sukūrimą.

4.4.8.4. MDAS pataisymas apima MDAS ir (arba) jos aplinkos, įskaitant ir sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis, elementų, atliekančių tam tikras funkcijas, pataisymą.

4.4.8.5. Paslaugos prašymai atliekami Perkančiajai organizacijai Priežiūros reglamente nustatyta tvarka pateikus Paslaugų teikėjui atitinkamą prašymą ir 3.2.2 papunktyje nurodytų paslaugų atvejais Paslaugų teikėjui parengus bei pateikus paslaugos kaštų įvertinimą ir Perkančiajai organizacijai jam pritarus.

4.4.8.6. Paslaugų teikėjas, gavęs Perkančiosios organizacijos prašymą suteikti 3.2.2 papunktyje nurodytą paslaugą, per 5 darbo dienas (Paslaugų teikėjui paprašius šis terminas gali būti pratęstas iki 10 d. d.) turi objektyviai įvertinti paslaugos prašymui įgyvendinti reikalingų darbų apimtį bei sudėtingumą ir Perkančiajai organizacijai pateikti kaštų įvertinimą bei realizavimui būtinas laiko sąnaudas darbo dienomis.

4.4.8.7. Perkančioji organizacija priima sprendimą dėl paslaugos prašymo įgyvendinimo įvertinusi Paslaugų teikėjo pateiktą, ir, jei reikia, pagal pastabas patikslintą kaštų įvertinimą. Priėmusi sprendimą įgyvendinti paslaugos prašymą Perkančioji organizacija pateikia Paslaugų teikėjui atitinkamą prašymą ir nurodo realizavimo terminą, atsižvelgdama į paslaugos prašymo svarbą Perkančiosios organizacijos veiklai, įskaitant teisės aktų ar EK reikalavimus, Paslaugų teikėjo pateiktas jo realizavimui būtinas laiko sąnaudas ir kitų tuo metu įgyvendinamų paslaugų prašymų kiekį bei prioritetus.

4.4.8.8. Paslaugų teikėjas, gavęs Perkančiosios organizacijos prašymą įgyvendinti paslaugą, įvardytą 3.2.4 – 3.2.6 papunkčiuose, turi įvertinti paslaugos prašymui įgyvendinti reikalingas laiko sąnaudas bei siūlomą įgyvendinimo terminą ir savo išvadą pateikti Perkančiajai organizacijai. Per 5 darbo dienas nepateikus išvados dėl termino, laikoma, kad Paslaugų teikėjas sutinka su Perkančiosios organizacijos pasiūlytu terminu.

4.4.8.9. Jeigu Paslaugų teikėjas dėl objektyvių priežasčių negali realizuoti paslaugos prašymo per su Perkančiaja organizacija suderintą laiką, jis privalo apie tai Priežiūros reglamento nustatyta tvarka informuoti Perkančiąją organizaciją ir, pateikęs argumentuotą pagrindimą, suderinti naują realizavimo terminą. Paslaugų teikėjui paprašius ilgesnio paslaugos prašymo sprendimo laiko, nei pusė nustatyto pradinio paslaugos prašymo sprendimo laiko, Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę su siūlomu ilgesniu sprendimo terminu nesutikti ir pratęsti terminą laiku, ne ilgesniu nei pusė pradinio paslaugos prašymo sprendimo laiko.

¹Tai Sutartyje numatyta didžiausia galima suma MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms teikti, padalinta iš paslaugos teikimo mėnesių skaičius.

²Pasiekus terminų nesilaikymo atvejų ribą, už kurią skiriama bauda, terminų nesilaikymo atvejai skaičiuojami iš naujo, ši nuostata taip pat taikoma skaičiuojant pradelsimo atvejus tam pačiam incidentui (sutrikimui).

4.4.8.10. Pagrįstas prašymas pratęsti terminą gali būti teikiamas ne daugiau kaip 2 kartus, prašymas trečią kartą pratęsti terminą Perkančiosios organizacijos traktuojamas kaip termino nesilaikymas.

4.4.8.11. Paslaugų teikėjui sistemingai nesilaikant su Perkančiąja organizacija suderintų sprendimo terminų (pradelsus sprendimo terminus daugiau nei 2 kartus, įskaitant 4.4.8.9 p. numatytus atvejus) Perkančioji organizacija pareikalauja Paslaugų teikėjo sumokėti baudą, kurios dydis – 5 procentai nuo mėnesiui tenkančios Sutartyje numatytos didžiausios MDAS priežiūrai ir palaikymui skirtos sumos.

4.4.8.12. Perkančioji organizacija pasilieka teisę vienašališkai nutraukti sutartį, jeigu Paslaugų teikėjas neįgyvendina paslaugos prašymo pagal EK parengtą žinomų klaidų sąrašą (RFC), t. y. nepateikia tinkamo diegti į gamybinę aplinką rezultato, pratęsus paslaugos prašymo atlikimo terminą 2 kartus.

4.4.8.13. Jeigu paslaugos prašymo atlikimo terminas pratęsiamas ne dėl Paslaugų teikėjo kaltės, pvz., Perkančiosios organizacijos iniciatyva (įskaitant Perkančiosios organizacijos laiko sąnaudas atliekant papildymo (pataisymo) testavimą, teikiant pastabas ar Paslaugų teikėjo prašomus patikslinimus) ir pan., jam negalioja sąlygos, numatytos 4.4.8.10 – 4.4.8.12 p.

4.4.8.14. Paslaugos prašymai, susiję su MDAS papildymais ir (arba) pataisymais, gali būti pateikti Paslaugų teikėjui ne vėliau, kaip prieš 2 mėnesius iki Sutartyje numatytos priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo pabaigos. Ši sąlyga negalioja Perkančiąjai organizacijai ir Paslaugų teikėjui sutarus dėl kito prašymų atlikti papildymus (pataisymus) pateikimo pabaigos termino.

4.4.8.15. Visi paslaugos prašymai turi būti aprašyti ir įtraukti į ataskaitas, jei buvo atlikti papildymai (pataisymai) – nurodant MDAS atnaujinimo kreipinio numerį ir įdiegimo datą. Taip pat atitinkamai turi būti atnaujinti susiję dokumentai: funkcinės ir techninės specifikacijos, instrukcijos naudotojams ir priežiūros specialistams.

4.4.9. Reikalavimai pagalbos teikimui

4.4.9.1. Pagalba turi būti teikiama MDAS komponentų naudotojams ir priežiūros specialistams. Pagalba teikiama elektroniniu paštu, papildomai gali būti tikslinama telefonu, o pagal atskirus Perkančiosios organizacijos prašymus – naudotojų darbo vietose (tiesiogiai arba nuotoliniu būdu).

4.4.9.2. Pagalbos tipai ir suteikimo terminai pateikiami 5 lentelėje.

5 lentelė

Pagalbos tipas	Prioritetas	Reakcija	Pagalbos suteikimo laikas
Kritinis	Kritinis	iki 1 darbo* val.	4 darbo* val.
Svarbus	Aukštas	iki 2 darbo* val.	1 darbo* diena
Vidutinis	Vidutinis	iki 1 darbo* dienos	5 darbo* dienos
Mažas	Žemas	iki 1 darbo* dienos	10 darbo* dienų

* - Perkančiosios organizacijos darbo valandos arba dienos

4.4.9.3. Į pagalbos suteikimo laiką neįskaitomas:

4.4.9.3.1. Reakcijos laikas, kuris yra laiko tarpas nuo momento, kai Perkančioji organizacija Priežiūros reglamente nustatyta forma ir būdu praneša Paslaugų teikėjui apie pagalbos poreikį, iki laiko momento, kai Paslaugų teikėjas patvirtina informacijos apie pagalbos poreikį gavimą;

4.4.9.3.2. patikslinimų, prašomų iš Perkančiosios organizacijos, laikas.

4.4.9.4. Pagalbos tipą ir prioritetą nustato Perkančioji organizacija, Paslaugų teikėjo siūlymu pagalbos tipas ir prioritetas gali būti tikslinami.

4.4.9.5. Jeigu pagalbos neįmanoma suteikti per 4.4.9.2 p. numatytą pagalbos suteikimo laiką, Paslaugų teikėjas privalo apie tai Priežiūros reglamente nustatyta tvarka informuoti Perkančiąją organizaciją, pateikti ir suderinti naują pagalbos suteikimo terminą.

4.4.9.6. Atskirais atvejais (pvz., diegiant MDAS atnaujinimus, atnaujinant ar keičiant techninę aplinką), kai yra poreikis gauti pagalbą ilgesniam periodui ir (arba) ne darbo valandomis, Perkančioji organizacija prieš 10 darbo dienų sudaro papildomo darbo laiko poreikio grafiką ir, suderinusi su Paslaugų teikėju, nustato pagalbos suteikimo laiką.

4.4.10. Bendri reikalavimai MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimui

4.4.10.1. Per 1 mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo dienos Paslaugų teikėjas turės parengti ir pateikti derinti MDAS priežiūros ir palaikymo ir iMDAS atnaujinimo rezultatų garantinės priežiūros reglamentą (toliau – Priežiūros reglamentas), aprašantį priežiūros ir palaikymo atlikimo procedūras ir metodus, įskaitant Perkančiosios organizacijos ir Paslaugų teikėjo bendravimo Priežiūros sutarties vykdymo metu nuostatas bei Paslaugų teikėjo teiktinus dokumentus. Į Priežiūros reglamentą turi būti įtraukti šios specifikacijos 4.4 ir šiame papunktyje pateikti reikalavimai bei nuostatos. Priežiūros reglamento projektas turės būti parengtas pagal tipinį Priežiūros reglamento projektą (šabloną), kurį Perkančioji organizacija pateiks Paslaugų teikėjui pasirašius Sutartį. Iki Priežiūros reglamento patvirtinimo priežiūros ir palaikymo paslaugos teikiamos vadovaujantis šioje specifikacijoje nustatytais reikalavimais. Priežiūros reglamento parengimas yra pasirengimo teikti MDAS priežiūros ir palaikymo bei iMDAS atnaujinimo rezultatų garantines paslaugas, todėl šis darbas nebus apmokamas.

4.4.10.2. Komunikacija tarp Paslaugų teikėjo ir Perkančiosios organizacijos teikiant priežiūros ir palaikymo paslaugas turės būti vykdoma per vieną prieigos tašką – ITPC. ITPC sistemoje Priežiūros reglamento nustatyta tvarka turės būti registruojami visi Paslaugų teikėjui spręsti perduodami kreipiniai (sutrikimai, pagalbos ir paslaugos prašymai), Paslaugų teikėjo suteiktų paslaugų rezultatai, jų aprašymai ir kita susijusi informacija. El. laiškų, kuriais bus keičiamasi informacija tarp ITPC ir Paslaugų teikėjo, formos ir jų siuntimo sąlygos turės atitikti Perkančiosios organizacijos reikalavimus.

4.4.10.3. Paslaugų teikėjas turi taip organizuoti savo veiklą, kad savo techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis valdytų su MDAS priežiūra ir palaikymu susijusius kreipinius, Perkančiosios organizacijos perduodamus spręsti Paslaugų teikėjui elektroniniu paštu, fiksuoto arba mobilaus ryšio telefonu, ir užtikrintų kokybišką ir savalaikį paslaugų teikimą pagal šioje specifikacijoje pateiktus reikalavimus. Informacija apie perduotų Paslaugų teikėjui spręsti kreipinių būklę (registravimo, reakcijos, planuojamo išsprendimo, faktinio išsprendimo datas ir laikus, sprendimo eigą ir pan.) turi būti prieinama Perkančiajai organizacijai Priežiūros reglamente nustatytu būdu.

4.4.10.4. Esant pakeitimams, su Perkančiąja organizacija sutartu būdu ir periodiškumu, Paslaugų teikėjas turės pateikti Sutarties vykdymo metu pakeistos MDAS išeities kodus (*sourcecode*), kaip tai nurodyta 5.5 p.

4.4.10.5. Priežiūros ir palaikymo darbus Paslaugų teikėjas turės organizuoti ir dokumentuoti taip, kad Perkančioji organizacija turėtų galimybę:

4.4.10.5.1. sekti kiekvieno su MDAS priežiūra ir palaikymu susijusio kreipinio (sutrikimo, pagalbos ar paslaugos prašymo) sprendimo eigą;

4.4.10.5.2. gauti išsamią informaciją apie visus MDAS priežiūros ir palaikymo metu registruotus kreipinius, jų sprendimų būdus ir rezultatus bei rekomendacijas, skirtas problemų bei neefektyvaus resursų naudojimo prevencijai;

4.4.10.5.3. perimti konkrečių priežiūros problemų diagnostikos bei sprendimo patirtį, Paslaugų teikėjui perteikiant žinias apie tipinių priežiūros veiklų atlikimo galimybes ir sutrikimų (klaidų) šalinimo atvejus MDAS priežiūros specialistams.

4.4.10.6. Pašalinęs sutrikimą, įgyvendinęs paslaugos prašymą ar suteikęs pagalbą Paslaugų teikėjas Priežiūros reglamente nustatyta tvarka turės pateikti koncentruotą ir aiškų atliktos veiklos bei jos rezultato aprašymą.

4.4.10.7. Visi Paslaugų teikėjo atliekami darbai, susiję su MDAS papildymų ir pataisymų įgyvendinimu turės būti testuojami ir diegiami į gamybinę aplinką Perkančiosios organizacijos sprendimu. Įgyvendinant papildymus (pataisymus) Perkančiosios organizacijos prašymu turės būti pateikti analizės (projektavimo, testavimo) dokumentai, taip pat turės būti papildytos (patikslintos) funkcinė bei techninė specifikacijos, papildytos (patikslintos) instrukcijos naudotojams ir priežiūros specialistams.

4.4.10.8. Paslaugų teikėjas turės kas ketvirtį pateikti ketvirčio ataskaitas ir galutinę ataskaitą už visą MDAS priežiūros ir palaikymo laikotarpį. Į ketvirtines ataskaitas turės būti įtraukti visų Paslaugų teikėjo suteiktų paslaugų aprašymai, jei buvo atlikti papildymai (pataisymai) – nurodant atnaujintos MDAS versijos (-ų) numerį ir įdiegimo datą. Detalūs reikalavimai ataskaitoms pateikti šios techninės specifikacijos 5 skyriuje.

4.4.10.9. Perkančiosios organizacijos mokėjimas Paslaugų teikėjui už suteiktas paslaugas bus vykdomas periodiškai, t. y. už faktiškai per kalendorinį ketvirtį suteiktas ir ketvirtinėse ataskaitose

aprašytas paslaugas, vadovaujantis suteiktų paslaugų perdavimo aktais, kuriuose įkainiais vertinamų paslaugų informacija turės atitikti šių paslaugų kaštų įvertinimuose pateiktą informaciją.

4.4.10.10. Ataskaitų rengimas yra periodinio atsiskaitymo už suteiktas paslaugas rezultatas, todėl nebus apmokamas.

4.4.10.11. Jeigu Paslaugų teikėjas praėjus 2 mėnesiams nuo priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo termino pradžios nepateikia nė vieno jam perduoto spęsti sutrikimo (klaidos) ar papildymo (pataisymo) sprendimo, tinkamo diegti į gamybinę aplinką, jis sumoka Perkančiajai organizacijai baudą, kurios dydis – 20 procentų nuo mėnesiui tenkančios³ Sutartyje numatytos didžiausios MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms skirtos sumos. Paslaugų teikėjui nepateikus nė vieno jam pateikto spęsti sutrikimo (klaidos) ar papildymo (pataisymo) sprendimo, tinkamo diegti į gamybinę aplinką, per 3 mėnesius, Perkančioji organizacija pasilieka sau teisę nutraukti sutartį.

5. BENDRIEJI REIKALAVIMAI VISOMS SUTARTIES VYKDYMO METU ATLIKTOMS VEIKLOMS

5.1. Visi iMDAS atnaujinimo darbai turės apimti esamos padėties ir poreikių analizės, projektavimo, kūrimo, testavimo, naudotojų mokymo, diegimo gamybinėje aplinkoje ir, Perkančiajai organizacijai paprašius, bandomosios eksploatacijos etapus. Atliekant šiuos darbus atitinkamuose etapuose turės būti pateikti analizės, specifikavimo, projektavimo bei testavimo dokumentai, instrukcijos naudotojams bei priežiūros specialistams. Turės būti parengta atnaujinamos iMDAS versijos detali funkcinė specifikacija, detalaus projektavimo dokumentas, sąsajų specifikacijos (ar jų papildymai), bendras iMDAS sistemos aprašymas. Dokumentai turi atitikti, tačiau neapsiriboti, FSS, DDNA dokumentuose suformuluotais reikalavimais CCI bei kitoms EK sistemoms, jeigu sutarties vykdymo metu jos bus integruojamos į iMDAS, bei transeuropinių sistemų architektūrai siūlomas rekomendacijas (*IT Reference Architecture File. DG TAXUD/D(2012) CGR/12 April 2012*).

5.2. Rengiant specifikacijas bei sistemos projektavimo dokumentus, turi būti naudojama unifikuotos modeliavimo kalbos UML (*Unified Modeling Language*) technika bei vaizdavimo priemonės. Tarp kitų projektinių dokumentų privalo būti pateiktos Veiklos diagramos (*Activity diagrams*), Klasių diagramos (*Class diagrams*), Sąveikos tipo diagramos (sekų (*sequence*) bei bendradarbiavimo (*collaboration*) diagramos), Komponentų ir išdėstymo (*deployment*) diagramos, Realizacijos (*implementation*) tipo diagramos.

5.3. Vykdamas iMDAS atnaujinimo veiklas, susijusias sąsajų su kitomis IS kūrimu, į darbų apimtį įeina sąsaja (duomenų mainai) iki ESB, gamintojo testavimas, integraciniai testai su išorine informacine sistema. Jei kita informacinė sistema yra neparengta testavimui, priėmimo testai tokiu atveju atliekami naudojantis kitos informacinės sistemos imitatoriumi (*stubversion*). Testavimas su kitos informacinės sistemos imitatoriumi yra laikomas visaverčiu priėmimo testavimu. Jei iki Sutarties įgyvendinimo pabaigos trečioji šalis parengia kitą sistemą sąsajos priėmimo testavimui, integracinis sąsajos testavimas yra pakartojamas, naudojant šią informacinę sistemą.

5.4. Teikdamas iMDAS atnaujinimo paslaugas, Paslaugų teikėjas turės:

5.4.1. atlikti kelių lygių atnaujintos iMDAS testavimus:

5.4.1.1. gamintojo testavimą (*Factory Acceptance Test*) ir pateikti Gamintojo testavimo ataskaitą;

5.4.1.2. projekto apimtyje sukurtoms bendrosios srities (*common domain*) iMDAS dalims – atitikties testavimą (*conformance testing*) pagal EK testavimo planus ir pateikti, Perkančiajai organizacijai paprašius, Atitikties testavimo ataskaitą;

5.4.1.3. „didžiausio apkrovimo“ testavimą (*Stress Test*) (esant galimybei);

5.4.1.4. testavimą su deklaracijomis, kurių prekių skaičius lygus 999 (toliau – didelės apimties deklaracijos);

5.4.1.5. priėmimo testavimą;

5.4.1.5.1. parengdamas priėmimo testų planą;

5.4.1.5.2. parengdamas testavimo scenarijus;

5.4.1.5.3. parengdamas testavimui reikalingus duomenis;

³Tai Sutartyje numatyta didžiausia galima suma MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugoms teikti, padalinta iš paslaugos teikimo mėnesių skaičius

- 5.4.1.5.4.** parengdamas testavimo aplinką;
- 5.4.1.5.5.** kartu su Perkančiosios organizacijos atstovais atlikdamas atskirų naujai diegiamų dalių testavimą, įskaitant sąsajas su Integruotos MIS posistemiais ir išorinėmis informacinėmis sistemomis (jei taikytina), pagal parengtus testų scenarijus;
- 5.4.1.5.6.** Perkančiajai organizacijai paprašius, suteikdamas įvadinio mokymo testuotojams paslaugą;
- 5.4.2.** Perkančiajai organizacijai paprašius, parengti mokymo medžiagą, suteikti mokymus būsiamiems sistemos naudotojams – muitinės postų pareigūnams, įskaitant Muitinės mokymo centro dėstytojus, pagal schemą „mokyk mokytoją“ (iki 12 žmonių). Naudotojų mokymai turi būti organizuojami lietuvių kalba;
- 5.4.3.** parengti naudotojo instrukcijas muitinės pareigūnams ir deklarantams (iMDAS naudotojo, iMDAS kliento portalo naudotojo vadovą) arba atnaujinti esamas instrukcijas, parengti detalias iMDAS priežiūros instrukcijas Perkančiosios organizacijos sistemos administratoriams, taikomosios programinės įrangos priežiūros specialistams ir ITPC darbuotojams arba atnaujinti esamas instrukcijas. Techniniai mokymai bei konsultacijos suteikiami lietuvių kalba. Išimtiniais atvejais, Perkančiajai organizacijai sutikus, techniniai mokymai ir konsultacijos gali būti teikiami ir anglų kalba;
- 5.4.4.** atnaujinti visas instrukcijas po kiekvieno iMDAS funkcionalumo pakeitimo;
- 5.5.** įgyvendinus kiekvieną atskirą iMDAS atnaujinimo darbą, ištestavus funkcionalumą, Paslaugų teikėjas turės pateikti iMDAS programinės įrangos išeities kodus (*source codes*) įkeldamas juos į Perkančiosios organizacijos GitLab sistemą, kurių tekstuose įrašyti komentarai ir paaiškinimai. Paslaugų teikėjas turės pateikti kompiliavimo skriptus ir kartu su Perkančiosios organizacijos atstovais Perkančiosios organizacijos pateiktoje techninėje infrastruktūroje įdiegti pakeitimus pagal pateiktus išeities kodus ir kompiliavimo skriptus ir įrodyti, kad jie yra pakankami veikimui užtikrinti. Turi būti parengta instrukcija Perkančiosios organizacijos specialistams, kuria vadovaujantis būtų galima atlikti atnaujintos iMDAS kompiliavimą iš išeities kodų.
- 5.6.** Papildant iMDAS naujomis funkcijomis arba koreguojant jau esančias, turės būti kreipiamas dėmesys ne tik į funkcijos atlikimo teisingumą, bet ir į jos atlikimo efektyvumą bei priimtinumą naudotojui.
- 5.7.** Atnaujinta iMDAS naudotojo aplinka (*user interface*) turės būti lengvai suprantama: pritaikyta vidutinio lygio naudotojams, naudojami jiems suprantamas ir jų veikloje naudojamas sąvokas.
- 5.8.** Rengiant sistemų integracijos sprendimą, turės būti parengiamos dvi specifikacijos: vienoje aprašomi sąveikaujančių sistemų sąveikos procesai, duomenų mainų schema, duomenų mainų procesas, duomenų modelis, o kitoje aprašomi ESB procesai, komunikavimo mechanizmas, kitos techninės detalės.
- 5.9.** iMDAS atnaujinimo veikloms vykdyti ir papildymams (pataisymams) įgyvendinti Paslaugų teikėjas turės turėti iMDAS kūrimo (*development*) aplinką.
- 5.10.** Sutarties vykdymo metu Paslaugų teikėjas Perkančiajai organizacijai turės pateikti šias Sutarties vykdymo ataskaitas:
- 5.10.1.** iMDAS atnaujinimo paslaugų ketvirčio bei galutinę ataskaitas;
- 5.10.2.** MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ir galutinę ataskaitas.
- 5.11.** Ataskaitų pateikimo terminai:
- 5.11.1.** iMDAS atnaujinimo paslaugų ketvirčio ataskaitos apie atliktus Sutarties įgyvendinimo darbus turi būti pateikiamos iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 10 kalendorinės dienos.
- 5.11.2.** iMDAS atnaujinimo paslaugų atlikimo galutinės ataskaitos projektas turi būti pateiktas prieš mėnesį iki atnaujinimo darbų, numatytų šios techninės specifikacijos 2.2.1.1 p. atlikimo pabaigos, ir ne vėliau kaip iki galutinės Sutarties iMDAS atnaujinimo paslaugų suteikimo datos turi būti pateikta Galutinė iMDAS atnaujinimo paslaugų suteikimo ataskaita.
- 5.11.3.** MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ataskaitos apie suteiktas priežiūros ir palaikymo paslaugas turi būti pateikiamos iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 10 kalendorinės dienos.
- 5.11.4.** MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų galutinės ataskaitos projektas turi būti pateiktas prieš mėnesį iki priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo pabaigos, ir ne vėliau kaip iki galutinės Sutarties įgyvendinimo datos turi būti pateikta Galutinė MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo ataskaita.

- 5.12. iMDAS atnaujinimo paslaugų suteikimo ketvirčio ataskaitoje turės būti nurodyta:
  - 5.12.1. Sutarties įgyvendinimo tikslai;
  - 5.12.2. per ataskaitinį laikotarpį atlikta veikla ir pasiekti rezultatai;
  - 5.12.3. kito ataskaitinio laikotarpio planuojami darbai ir rezultatai;
  - 5.12.4. rizikos, problemos ir pasiūlymai, susiję su Sutarties įgyvendinimu.
- 5.13. iMDAS atnaujinimo paslaugų galutinėje ataskaitoje turės būti nurodyta:
  - 5.13.1. Sutarties įgyvendinimo tikslai;
  - 5.13.2. atlikta veikla ir pasiekti rezultatai per visą Sutarties įgyvendinimo laikotarpį;
  - 5.13.3. likusi nuo Paslaugų teikėjo nepriklausanti rizika ir problemos bei pasiūlymai, kaip jas išspręsti;
  - 5.13.4. tolesnių veiksmų ir (ar) papildomų priemonių ar uždavinių, kurių turėtų imtis Perkančioji organizacija, siūlymas.
- 5.14. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ataskaitose turės būti pateikta:
  - 5.14.1. per ataskaitinį laikotarpį registruotų ir perduotų Paslaugų teikėjui spęsti įvykių suvestinė, pateikiant įvykio kategoriją (sutrikimas, pagalbos ar paslaugos prašymas), prioritetą, registravimo ITPC, perdavimo Paslaugų teikėjui, įvykio išsprendimo ir išsprendimo patvirtinimo (uždarymo) datas, trumpą įvykio apibūdinimą;
  - 5.14.2. per ataskaitinį laikotarpį išspręstų ir atmestų įvykių suvestinė, pateikiant įvykio trumpą apibūdinimą ir sprendimo aprašymą (atmetimo priežastį), už išspręstus įvykius, kurių apmokėjimui taikomi įkainiai, mokėtiną sumą ir nuorodą į priede pateiktą atitinkamą kaštų įvertinimą;
  - 5.14.3. ataskaitinio laikotarpio pabaigai likusių sprendžiamų įvykių suvestinė;
  - 5.14.4. per ataskaitinį laikotarpį įdiegtų MDAS versijų sąrašas, nurodant tikslų versijos numerį ir įdiegimo datą;
  - 5.14.5. kitos ataskaitiniu laikotarpiu atliktos veiklos;
  - 5.14.6. rizikos, problemos ir pasiūlymai, susiję su MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimu.
  - 5.14.7. ataskaitos prieduose – suteiktų paslaugų, mokamų pagal abonentinį mokesť ir pagal įkainius, perdavimo akto (-ų) projektas (-ai).
- 5.15. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų galutinėje ataskaitoje turi būti nurodyta:
  - 5.15.1. atlikta veikla ir pasiekti rezultatai per MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų teikimo laikotarpį;
  - 5.15.2. likusi nuo Paslaugų teikėjo nepriklausanti rizika ir problemos bei pasiūlymai, kaip jas išspręsti;
  - 5.15.3. tolesnių veiksmų ir (ar) papildomų priemonių ar uždavinių, kurių turėtų imtis Perkančioji organizacija, siūlymas.

6. REIKALAVIMAI DOKUMENTAMS

- 6.1. Dokumentai, įskaitant dokumentų projektus, turi būti rengiami ir pateikiami lietuvių kalba. Dalis dokumentų gali būti pateikiama anglų k., bet tik gavus Perkančiosios organizacijos sutikimą. Tokių dokumentų sąrašą Perkančioji organizacija pateiks Sutarties įgyvendinimo metu.
- 6.2. Visi dokumentai turi būti pateikiami elektronine forma (naudotini standartiniai Microsoft Office produktai (MS Word; MS Excel; MS Visio; MS Power Point bei MS Project priemonės). Dalis dokumentų turės būti pateikiami atspausdinti. Dokumentų, kurie turės būti pateikti atspausdinti, sąrašą Perkančioji organizacija pateiks Sutarties įgyvendinimo metu.
- 6.3. Rengiant Priežiūros reglamentą, ataskaitas ir kt. bus naudojamos tipinės dokumentų formos (šablonai). Naudojant tipines dokumentų formas pirmenybė bus teikiama Perkančiosios organizacijos pateiktosioms.

7. SUTARTIES REZULTATŲ PRIEŽIŪRA IR VERTINIMAS

- 7.1. Sutarties įgyvendinimas bus vertinamas pagal šiuos kriterijus:
  - 7.1.1. suteiktos šios techninės specifikacijos 3 skyriuje išvardytos paslaugos;
  - 7.1.2. pateikti dokumentai:
    - 7.1.2.1. sutarties įgyvendinimo darbų planas;

- 7.1.2.2. Priežiūros reglamentas;
- 7.1.2.3. iMDAS atnaujinimo paslaugų ketvirčio ir galutinė ataskaitos;
- 7.1.2.4. MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų ketvirčio ir galutinė ataskaitos;
- 7.1.2.5. techniniai, testavimo bei kiti dokumentai;
- 7.1.3. pateikti MDAS išeities kodai (*sourcecode*).

8. SPECIFINIAI REIKALAVIMAI

8.1. Paslaugų teikėjas įsipareigoja užtikrinti atitiktą organizaciniams ir techniniams kibernetinio saugumo reikalavimams, kaip tai nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintame Kibernetinio saugumo reikalavimų apraše.

8.2. Paslaugų teikėjas įsipareigoja laikytis Perkančiosios organizacijos reikalavimų dėl saugaus darbo su MIS, kaip tai nurodyta Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2015 m. spalio 15 d. įsakyme Nr. 1B-791 „Dėl muitinės informacinių sistemų duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.

8.3. Paslaugų teikėjas įsipareigoja užtikrinti MDAS sprendimų atitiktą asmens duomenų saugos reikalavimams, kaip tai nurodyta 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

8.4. Visi rezultatai ir su jais susijusios teisės, įgytos vykdant Sutartį, įskaitant autorines ir kitas intelektines ar pramonines nuosavybės teises, yra Perkančiosios organizacijos nuosavybė, kurią Perkančioji organizacija gali naudoti, publikuoti, perleisti ar perduoti kaip mano esant tinkama ir be jokių geografinių ar kitų apribojimų.

8.5. Paslaugų teikėjas įsipareigoja be raštiško išankstinio Perkančiosios organizacijos sutikimo neatskleisti jokiame kitame asmeniui (išskyrus nurodytus šios techninės specifikacijos 8.6 p.) iš Perkančiosios organizacijos vykdant sudarytą Sutartį gautos informacijos, duomenų, gautų dokumentų turinio nepriklausomai nuo to, koku būdu ir forma (žodine, rašytine, elektronine, kita) tokia informacija, duomenys, dokumentai Paslaugų teikėjui buvo pateikti ar jis juos sužinojo vykdydamas Sutartį. Ši nuostata galioja net ir nutraukus sudarytą Sutartį ar jai pasibaigus.

8.6. Paslaugų teikėjas turi teisę teikti informaciją, duomenis, dokumentus tik asmenims, kurie pagal sudarytą su Perkančiąja organizacija Sutartį, teisės aktų reikalavimus (pagal darbo sutartį, įgaliojimą, subrangos sutartį ar kitu teisėtu pagrindu) Paslaugų teikėjo ir Perkančiosios organizacijos paskirti vykdyti Sutartį. Sutarties turinys tokiems asmenims atskleidžiamas tik tiek, informacijos ir duomenų suteikiama tokia apimtimi, kiek tai būtina Sutarties vykdymo tikslais.

8.7. Nutraukus Sutartį ar jai pasibaigus, Paslaugų teikėjas privalo ne vėliau kaip per 30 dienų sunaikinti visą iš Perkančiosios organizacijos gautą ar Sutarties vykdymo metu sužinotą informaciją, duomenis, dokumentus (nepriklausomai nuo jų formos ir turinio), išskyrus, jeigu LR įstatymai reikalauja, kad tokia informacija, duomenys, dokumentai būtų išsaugoti.

8.8. Paslaugų teikėjas ir jo paskirti vykdyti Sutartį asmenys privalo pasirašyti Perkančiosios organizacijos pateikto turinio konfidencialumo pasižadėjimus. Šiame papunktyje nurodyti asmenys turi teisę atsisakyti pasirašyti tokius konfidencialumo pasižadėjimus tik tuo atveju, jei jų turinys prieštarauja LR įstatymams.

9. ATITIKIMAS NACIONALINIO SAUGUMO INTERESAMS

9.1. iMDAS atnaujinimo bei MDAS bei priežiūros ir palaikymo paslaugas teikiantis Paslaugų teikėjas ar jo pasitelkti subteikėjai neturi turėti interesų, galinčių kelti grėsmę nacionaliniam saugumui.

9.2. iMDAS atnaujinimo bei MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugas teikiantis Paslaugų teikėjas negali naudoti ar siūlyti naudoti sutarties įgyvendinimo tikslams jokios techninės ir programinės įrangos, kuri galėtų kelti grėsmę nacionaliniam saugumui.

9.3. iMDAS atnaujinimo bei priežiūros ir palaikymo paslaugas teikiantis paslaugų teikėjas turi atitikti 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamento (ES) Nr.833/2014 dėl ribojimo priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje reikalavimus.

10. INFORMACIJOS, VADOVAUJANTIS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO 28 STRAIPSNIO „PIRKIMO OBJEKTO SKAIDYMAS Į DALIS“ REIKALAVIMAI, PATEIKIMAS

10.1. Šis pirkimas į dalis neskaidomas, todėl pasiūlymai turi būti teikiami visai nurodytai 2 p. paslaugų apimčiai. Pirkimas nėra skaidomas į dalis todėl, kad dėl skaidymo į dalis sutarties vykdymas taptų per daug sudėtingas techniniu požiūriu, kiltų rizika, kad sutartis nebus įgyvendinta, nes:

10.1.1. pirkimo objekto dalių įgyvendinimas yra glaudžiai tarpusavyje susijęs ne tik veiklos procesų prasme, bet ir technologiškai. Skirtingi paslaugų teikėjai vienu metu naudotų tą pačią iMDAS testavimo ir gamybinę aplinkas ir, jei viena ar kita iš techninių aplinkų pradėtų netinkamai funkcionuoti ar būtų nekorektiškai naudojama, nebūtų galimybių vienareikšmiai nustatyti, kurio tiksliai Paslaugų teikėjo veiksmai sąlygojo sutrikimus ar netinkamą techninių aplinkų panaudojimą;

10.1.2. tiek iMDAS atnaujinimo, tiek MDAS priežiūros ir palaikymo paslaugų objektas yra ta pati MDAS, todėl tuo pačiu metu vykdant iMDAS atnaujinimus ir MDAS priežiūros ir palaikymo darbus, praktiškai yra neįmanomas vienareikšmis atliktinų veiklų priskyrimas vienai ar kitai paslaugų sričiai. Sukurtų naujų funkcionalumų ar per pakeitimus iš esmės atnaujintos iMDAS įdiegimas į gamybinę aplinką pakeistų ir priežiūros bei palaikymo paslaugų objektą. Pastarasis ne tik nuolatos būtų kintantis, bet ir iškeltų netrivialų atskirų paslaugų teikėjų tarpusavio atsakomybės už tos pačios MDAS tinkamą ir efektyvų funkcionavimą klausimą, nuo ko tiesiogiai priklausys paslaugų teikėjų reagavimo į kreipinį ir jo išsprendimo laiko trukmė, o tai darys įtaką tinkamam, poreikius atitinkančiam ir kokybiškam programinės įrangos veikimui. Pažymėtina, kad MDAS veikimas yra ne tik kritinė sąlyga ypatingos svarbos informacinių sistemų veikimui. Nuo jos tinkamo veikimo priklauso ir ekonominės veiklos vykdytojų, dalyvaujančius tarptautinės prekių teikimo grandinės procese, veiklos efektyvumas.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Skyriaus vedėjas Neringa Motiejūnaitė (nuo 2025-06-04 iki 2025-06-06, Tarnybinė komandiruotė), A. Jakšto g. 1, LT-01105 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	iMDAS tobulinimas (CCI_P2) ir MDAS priežiūra
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-06-03 Nr. 3FE-219(2025)
Adresatas	Skyriaus vedėjas Neli Jakubovskaja, A. Jakšto g. 1, LT-01105 Vilnius
Dokumentą derino	Vyriausiasis specialistas Augustė Lelienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-06-02 13:06:13
Dokumentą derino	Skyriaus vedėjas Neli Jakubovskaja
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-06-02 13:12:18
Dokumentą derino	Vyriausiasis specialistas Vida Lementauskienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-06-02 13:16:24
Dokumentą derino	Skyriaus vedėjas Arūnas Bartaška
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-06-02 14:19:19
Dokumentą pasirašė	Skyriaus vedėjas Neringa Motiejūnaitė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-06-02 14:23:54
Dokumentą tvirtino	Generalinio direktoriaus pavaduotojas Žaneta Rudaitienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-06-03 11:50:19
Registratorius	Generalinio direktoriaus pavaduotojas Žaneta Rudaitienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-06-03 11:50:19
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2025-06-05 atspausdino Patarėjas Laima Snieganaitė

Nuorašas tikras
Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
2025-06-05